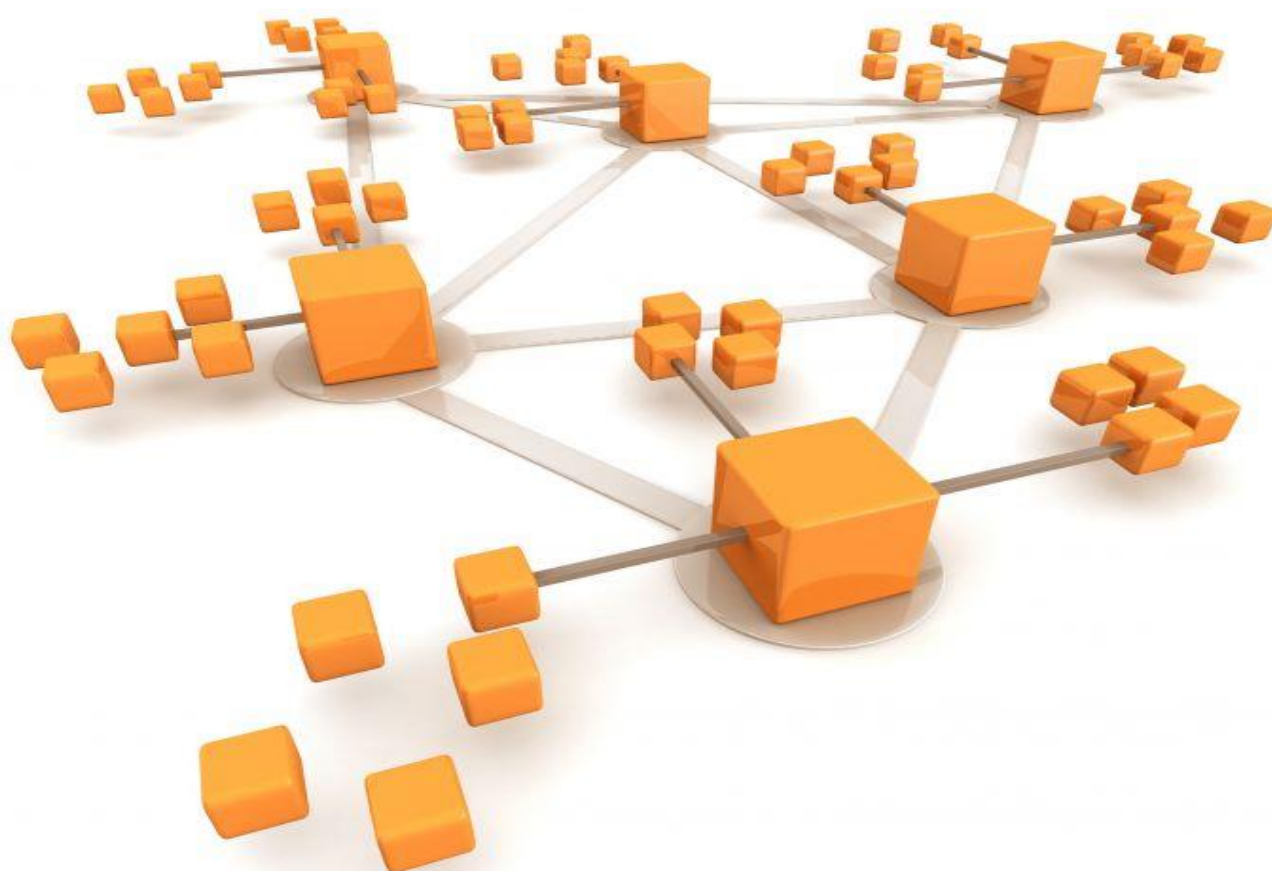

Municipiul
Mediaș

RomActiv
Business Consulting

Analiza situației existente din punct de vedere socio-economic, al mediului și nivelului de echipare tehnică și socială a Municipiului Mediaș

Cuprins

1. Profilul Municipiului Mediaș.....	2
1.1 Așezare geografică.....	2
1.2 Cadru natural	3
1.3 Structura demografică.....	4
2. Profilul economic.....	9
2.1 Privire de ansamblu	9
2.2 Industrie și servicii.....	12
2.3 Agricultură și Silvicultură.....	15
2.4 Turism	16
3. Infrastructură și echipare teritorială.....	21
3.1 Amenajarea teritorială.....	21
3.2 Mobilitate urbană	25
3.3 Parcuri și zone de agrement.....	29
3.4 Infrastructura tehnico – edilitară.....	30
4. Mediu și infrastructura de mediu.....	32
4.1 Factori și probleme de mediu.....	32
4.2 Sistemul actual de gestionare a deșeurilor	35
5. Capital uman, infrastructură socială, educație și sănătate.....	37
5.1 Forța de muncă, ocupare și șomaj.....	37
5.2 Educație și infrastructura educațională existentă	40
5.3 Infrastructura socială	46
5.4 Sănătate (infrastructură, resurse umane).....	49
5.5 Cultură și culte.....	49
5.6 Infrastructura de agrement. Tineret și sport.....	51
6. Capacitate administrativă și mediul asociativ.....	52
6.1 Capacitate administrativă	52
6.2 Mediul asociativ	53
6.3 Asocieri regionale	55
6.4 Experiența locală privind proiectele cu finanțare nerambursabilă	56
7. Analiza SWOT.....	57
8. Concluzii.....	58

1. Profilul Municipiului Mediaș

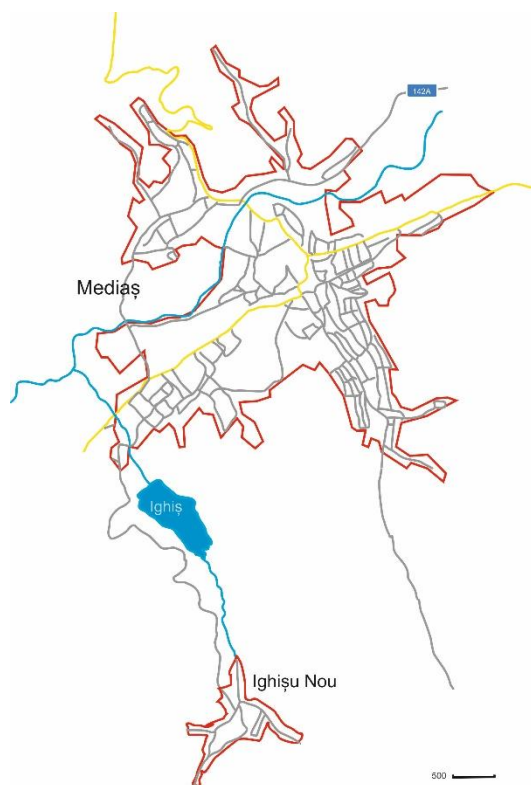
1.1 Așezare geografică

Situat în centrul teritoriului țării, în nordul județului Sibiu, Municipiul Mediaș face parte din regiunea istorică a Transilvaniei, având în componență orașul Mediaș și satul Ighișul Nou. Conform Planului de amenajare a Teritoriului Național (PATN) Secțiunea a IV-a (NUTS 3 la nivel european), Mediaș este **o localitate de rang II** – municipiu de importanță județeană și zonală la nivel de județ, **pol județean secundar**, cu rol de echilibru în rețeaua de localități. Este al doilea oraș ca mărime și importanță din județul Sibiu, fiind parte a Regiunii de Dezvoltare Centru.

În ceea ce privește cele 5 categorii de poli de dezvoltare proiectați în *Rețeaua policentrică națională*, Mediaș este considerat a fi în categoria **polilor intraregionali de dezvoltare** – așezări urbane ce au beneficiat de o serie de favorabilități care au contribuit la creșterea capacității lor de polarizare, comparabile cu nivelul de polarizare anterior¹. În cazul Municipiului Mediaș, acesta a avut o bază industrială solidă, competitivă, înainte de 1989.

Municipiul este amplasat în bazinul mijlociu al râului Târnava Mare, la altitudinea medie de 320,5m. Coordonatele geografice ale municipiului sunt longitudine 24°22' lat.E și latitudine 46°09' lat. N. Suprafața municipiului Mediaș este de 6.260,06 ha², suprafața intravilană fiind de 2.119 ha³.

Municipiul Mediaș se învecinează la sud cu comunele Valea Viilor și Moșna, la est cu comuna Moșna, comuna Brateiu și comuna Dârlos, la nord cu comuna Dârlos, comuna Blăjel și comuna Bazna, iar la vest cu comuna Bazna, comuna Târnava și Copșa Mică și comuna Valea Viilor.

Figură 1: Harta Municipiului Mediaș, prelucrare după Google Maps

Municipiul Mediaș este situat în imediata apropiere a orașului Sibiu, respectiv la 54 km față de municipiul reședință de județ. În raport cu localitățile cele mai apropiate, se regăsește la 24 km de municipiul Târnăveni, 39 km de municipiul Sighișoara și 41 km de municipiul Blaj. Distanța față de București este de 338 km, față de Cluj Napoca de 112 km iar față de Tg. Mureș de 68 km.

¹ Sursa: MDRAP - *Studiu de fundamentare în vederea actualizării PATN*, etapa II, vol 1, 2013

² Sursa: Reactualizare Plan Urbanistic General, 2011

³ Sursa: INS – Fisa localității, 2018

1.2 Cadru natural

Mediașul este amplasat în regiunea de podiș și în culoarul Târnavei Mari, înscriindu-se în climatul continental moderat, cu o temperatură medie anuală de peste 8°Celsius, care favorizează cultura leguminoaselor, a plantelor tehnice, a cerealelor pentru boabe, a viței de vie sau a pomilor fructiferi.

Rețeaua hidrografică

Zona în care este amplasat municipiul Mediaș face parte din bazinul hidrografic Mureș. Rețeaua hidrografică de suprafață este formată din râul Târnavă Mare, care străbate orașul de la est la vest pe o lungime de 7,5 km.

Pe pârâul Ighiș, afluent de stânga al râului Târnavă Mare, este amplasat barajul Ighiș, la cca 2 km amonte de confluența cu râul Târnavă Mare, în apropierea localității Mediaș. Bazinul se află în administrarea Direcției Apelor Târgu Mureș iar suprafața bazinului hidrografic controlat de baraj este de 20 km².

Vegetație, faună

Condițiile fizico-geografice caracteristice au determinat structurarea întregii regiuni pe zone și etaje de vegetație, respectiv pe etajul pădurilor de foioase (păduri de fag și cele de gorun) și zona vegetației de luncă (domeniul pajiștilor de luncă și domeniul zăvoaielor).

Pădurile de foioase ocupă versanții și culmile dealurilor din întreaga zonă (la 300 – 500 m) și sunt formate în principal din stejar brumăriu, stejar pufos și carpen, alături de care apar mai rar și gorunul, fagul, ulmul, frasinul, paltinul, jugastrul, alunul, salcia și altele.

Pajiștile au caracter secundar, fiind situate mai ales în zonele joase ale dealurilor (la 290 – 350 m), fiind alcătuite în special din păiuș roșu și iarba vântului.

Zăvoiul de luncă al Târnavei Mari are vegetația specifică luncii; se întâlnesc aici culturi agricole și pajiști secundare stepizate tipice. Lunca are aspect tipic de stepă cu plante cu spini – caracteristice regiunilor mereu însorite, uscate și expuse la radiație, aici apărând și tufe scunde rămuroase și țepoase.

Vegetația naturală a fost puternic modificată ca urmare a activităților umane, terenurile fiind în prezent utilizate pentru creșterea animalelor, cultura plantelor, exploatarea forestieră și activități meșteșugărești și industriale și spații de locuit.

Soluri

Lunca majoră a Târnavei Mari reprezintă zona cea mai extinsă a perimetrului orașului, destinată în prezent culturilor agricole, având o structură litologică formată aproape exclusiv din material aluvial, o slabă stabilitate litologică și o expunere permanentă la inundații, acestea impunând ca zona în cauză să fie evitată în luarea deciziilor privind extinderea construcțiilor și a locuințelor.

Terasele de pe ambele maluri ale Târnavei Mari formează domeniul cel mai antropizat oferind posibilități pentru agricultură și habitat. Terasale sunt mai extinse pe malul drept al Târnavei, terasa a-III-a (identică pe ambele maluri) fiind cea mai extinsă, mai fertilă și mai urbanizată, oferind cele mai importante surse de apă freatică, loc de amplasament edilitar, lejeritate și siguranță în locuire.

Relieful major este reprezentat de dealuri. În nordul orașului dealurile au înălțimi de 386 – 471 m, sunt teșite, au pante accentuate și declivități mari. Înălțimile lor se termină prin suprafețe monoclinale cu mare deschidere (Dealul Furnicilor) cu aspect de poduri naturale (Dealul Piscului și Dealul Mierlei) sau cu succesiuni de înșeuări (Spinarea Câinelui și Dealul Cucului).

În sudul orașului dealurile sunt domoale, majoritatea având versanții terasați în agroterase. Această parte a orașului formează zona cu cel mai extins teren agricol, dar și zona cel mai bine împădurită și cea mai bine conservată.

Alături de aceste forme majore de relief, pe teritoriul orașului, pe ambele părți ale Târnavei Mari apare și o varietate de microforme de relief, cum ar fi: văile derazive, înșeuările în structuri argiloase, terasările antropice, văile scurte, orașele.

Resurse naturale

Actualul context în care problemele de mediu au devenit din ce în ce mai des ținta preocupărilor omenirii în general, aduce în prim plan riscul epuizării resursele naturale, astfel încât este esențială utilizarea rațională a acestora.

Și la nivelul municipiului Mediaș putem vorbi de o serie de resurse naturale neregenerabile (gaze naturale, minerale, combustibil fosili) sau regenerabile (apă, aer, sol, floră, faună sălbatică etc). Cele două zăcăminte de gaze naturale de la Mediaș au atins un grad avansat de epuizare, ceea ce va implica reorientarea consumatorilor către alte forme de combiustibili, având și acestea alte efecte secundare nedorite asupra mediului.

În apropierea Mediașului există localitatea Bazna în care regăsim factori naturali de cură sub forma apelor minerale sărate iodurate, folosite sub formă de băi, cu efect complex datorită acțiunii concomitente a celor trei factori: termic, mecanic și chimic. Alți doi factori importanți de cură sunt nămolul și sarea de Bazna, cu toate acestea, localitatea nu este omologată ca stațiune.

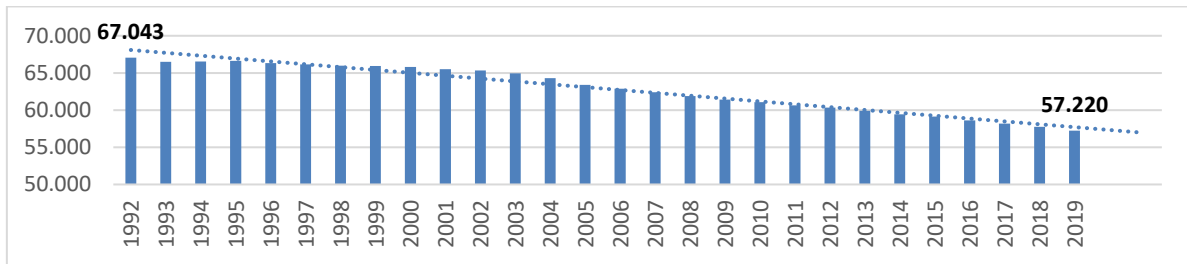
1.3 Structura demografică

Municipiul Mediaș avea, la 1 ianuarie 2019, o populație stabilă de **57.220 locuitori**, după domiciliu, în scădere cu -6,28% față de efectivul înregistrat la 1 ianuarie 2010 (61.054 locuitori) și cu -14,65% față de populația din 1992.

Se observă o scădere continuă a populației cu domiciliul în Mediaș în ultimii 30 de ani; în anul 1992, populația stabilă la nivelul municipiului era de 67.043 locuitori. Având în vedere această tendință de scădere, o previziune pe baza extrapolării liniare a acestor date, conduce la o estimare probabilă a populației medieșene de 53.968 locuitori în 2027.

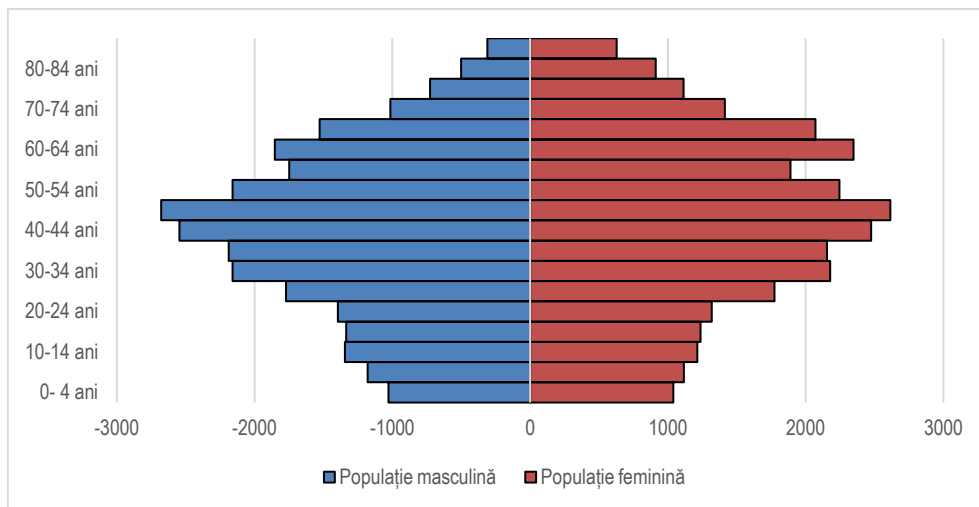
Figură 2: Evoluția populației stabile a municipiului Mediaș, 1992 – 2019

Sursa: date furnizate de INS pentru perioada 1992 – 2019, interogare ianuarie 2020

Structura pe grupe de vârstă și evoluția acesteia în ultimii ani confirmă un ușor proces de îmbătrânire a populației. Cauzele scăderii populației sunt multiple, dintre acestea cele mai importante fiind îmbătrânirea populației, creșterea migrației interne și internaționale și sporul natural negativ. Piramida vârstelor pentru Municipiul Mediaș evidențiază acest proces de îmbătrânire demografică, caracterizată de baza îngustă, ce reprezintă generațiile tinere care vor intra pe piața muncii în următorii 10-15 ani, cât și de vârful relativ lat, reprezentând generațiile vârstnice.

Figură 3: Piramida vârstelor - Structura populației pe grupe de vârstă în municipiul Mediaș, 2019

Sursa: prelucrare proprie pe baza datelor INS (POP107D – populația după domiciliu), interogare februarie 2020

Dacă scăderea populației nu reprezintă o problemă majoră în sine, evoluția structurii pe vârste este îngrijorătoare, mai ales din perspectiva utilizării capitalului uman pe piața muncii. În acest context, scăderea de -6,28% înregistrată între 2010 - 2019 devine mai problematică dacă se analizează structura populației pe grupe de vârstă.

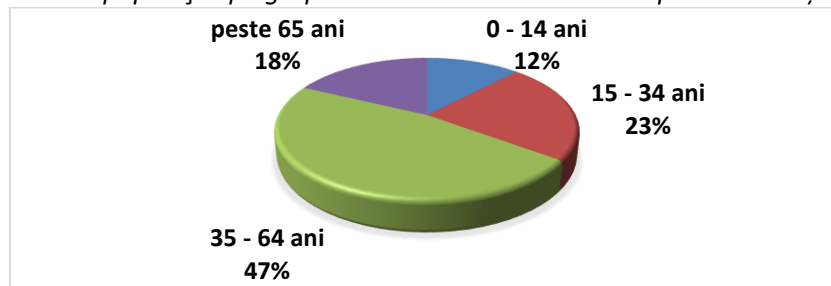
Astfel, din cauza numărului mare de persoane născute în perioada de început a „baby-boomului”, în anii 1967-1968, ajunse în 2020 la vârsta de 52-53 de ani, populația adultă, în vârstă de muncă, este și ea îmbătrânită.

Structura populației pe grupe de vârstă

Din analiza datelor furnizate de INS, se observă faptul că ponderea copiilor sub 15 ani (12,10%) este apropiată de aceea a vârstnicilor (17,86%), ceea ce confirmă procesul de îmbătrânire demografică. Numărul copiilor sub 15 ani este relativ redus, indicând un grad de natalitate în scădere.

Figură 4: Structura populației pe grupe de vârstă la nivelul Municipiului Mediaș în anul 2019

Sursa: Prelucrare date INS (POP107D – populația după domiciliu), interogare februarie 2020

În cazul Municipiului Mediaș, ponderea de 23,03% a tinerilor (15-34 ani) este aproximativ egală cu cea înregistrată la nivel de județ (24,86%). Aceeași situație o regăsim și la nivelul populației infantile, unde avem un procent de 15,64% la nivel de județ și 12,10% la nivelul municipiului.

Tabel 1 Structura populației pe grupe de vârstă la nivelul Municipiului Mediaș și la nivelul județului Sibiu - 2019

Grupe de vârstă	Nr. persoane (județ Sibiu)	%	Nr. persoane (mun. Mediaș)	%
0 - 14 ani	73.202	15,64%	6.922	12,10%
15 - 34 ani	116.369	24,86%	13.174	23,02%
35 - 64 ani	205.753	43,96%	26.904	47,02%
peste 65 ani	72.755	15,54%	10.220	17,86%
TOTAL	468.079		57.220	

Sursa: Prelucrare date INS (POP107D – populația după domiciliu), interogare februarie 2020

Dinamica populației este determinată de rezultatul conjugat a două importante fenomene demografice: sporul natural al populației și migrația.

Mișcarea naturală a populației

În ultimii 5 ani (2014 – 2018), la nivelul Municipiului Mediaș se observă scăderea numărului de nașteri și cea a sporului natural (*diferența între numărul născuților vii și cel al decedaților într-un an*). Aceste scăderi sunt frecvente în țările în curs de dezvoltare (și în România), în perioada de tranziție după anul 1990. Apar și datorită fenomenului de tranziție demografică, în plină desfășurare în România. Evoluția nașterilor, deceselor și a sporului natural ale populației la nivelul Municipiului Mediaș, este următoarea:

Tabel 2: Mișcarea naturală a populației - date absolute 2014 – 2018

An	Născuți vii (nr.)	Decese (nr.)	Spor natural	Căsătorii	Divorțuri
2014	457	602	-145	324	57
2015	384	630	-246	361	112
2016	424	590	-166	327	93
2017	418	585	-167	293	92
2018	359	615	-256	288	111

Sursa: Prelucrare date INS (POP201D, POP206D, POP210D, POP212B), interogare februarie 2020

În perioada 2014 – 2018 la nivelul Municipiului Mediaș, sporul natural a fost negativ, însemnând că rata mortalității o depășește pe cea a natalității, populația micșorându-se de la un an la altul. Sporul natural negativ survine pe fondul scăderii numărului nașterilor. O explicație a acestui proces poate fi legată de situația nesigură socio – economică care determină decizia de a amâna nașterea unui copil pentru vremuri mai bune.

Migrația populației

A doua componentă a dinamicii populației este reprezentată de mișcarea migratorie cu cele două componente ale sale: migrația internă și cea externă.

În ultimii ani, în Municipiul Mediaș există un flux destul de mare al plecărilor și stabilirilor cu domiciliul (inclusiv migrația externă), soldul schimbărilor de domiciliu fiind negativ:

Tabel 3: Migrația populației, date absolute, 2018 – 2014

An	Stabiliri cu domiciliul (inclusiv migrația externă)	Plecări cu domiciliul (inclusiv migrația externă)	Sporul migrației
2014	510	750	-240
2015	496	800	-304
2016	543	833	-290
2017	538	814	-276
2018	548	850	-302

Sursa: Prelucrare date INS (POP307A, POP308A), interogare februarie 2020

Dacă înainte de 1989, fluxurile de populație s-au derulat dinspre spațiul rural spre cel urban, în ultimii ani s-a constatat tendința de inversare a acestor fluxuri, atât din cauza problemelor economice și sociale generate de procesele de restructurare industrială cât și ca urmare a dezvoltării infrastructurii edilitare a unor comune. De asemenea, odată cu deschiderea granițelor, un segment important al populației a ales să emigreze în căutarea unui loc de muncă mai bine plătit.

Caracteristicile demografice – etnie și religie

Conform datelor de la ultimul recensământ al populației (2011), majoritatea locuitorilor din Municipiul Mediaș sunt români (76,75%). Principalele minorități sunt cea maghiară (9,64%) și cea a romilor (4,05%). Pentru 7,91% din populație, apartenența etnică nu este cunoscută.

Tabel 4: Distribuția populației Municipiului Mediaș după etnie – 2011

Etnia	Număr locuitori	Pondere (%)
Români	36.222	76,75%
Maghiari	4.548	9,64%
Romi	1910	4,05%
Germani	700	1,48%
Greci	11	0,02%
Rusi - lipoveni	19	0,04%
Informație nedisponibilă	3.731	7,91%
Altele	56	0,12%
Total	47.197	100%

Sursa: Prelucrare date înregistrate la RPL 2011 (Tab. 8 Populația stabilă după etnie)

Structura populației după religie relevă faptul că predomină credincioșii *ortodocși*, în pondere de 71,55%. Alte religii declarate la Recensământul Populației și al Locuințelor 2011 sunt: reformată (5%), greco-catolică (3,98%), romano – catolică (3,43%), penticostală (1,60%), baptistă (1,06%), unitariană (1%), fiind prezente însă și alte religii precum și atei sau persoane care nu și-au declarat religia.

Tabel 5: Distribuția populației Municipiului Mediaș după religie – 2011

Religia	Număr locuitori	Pondere (%)
Ortodoxă	33.775	71,55%
Reformată	2.361	5,00%
Greco-catolică	1881	3,98%
Romano-catolică	1.619	3,43%
Penticostală	753	1,60%
Baptistă	502	1,06%
Unitariană	474	1,00%
Creștină după evanghelie	425	0,90%
Evanghelică lutherană	314	0,67%
Martorii lui Iehova	312	0,66%
Evanghelică	229	0,49%
Alții	301	0,64%
Atei	73	0,15%
Fără religie	89	0,19%
Adventistă de ziua a șaptea	273	0,58%
Religie nedeclarată	3.823	8,10%
Total	47.204	100%

Sursa: Prelucrare date înregistrate la RPL 2011 (Tab. 13 Populația stabilă după religie)

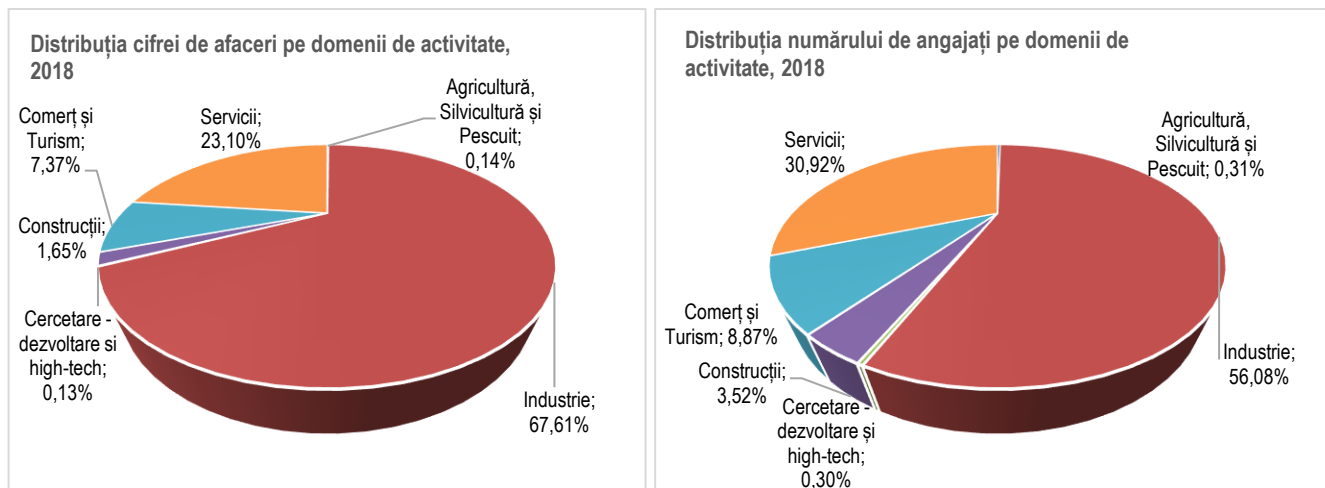

2. Profilul economic

2.1 Privire de ansamblu

Principalele domenii economice din municipiul Mediaș sunt reprezentate de: Industria extractivă (B - 54%), Transport și depozitare (H – 21%), Industria prelucrătoare (C – 12%), Comerț (G – 7%).

Figură 5: Distribuția cifrei de afaceri și a numărului de angajați pe domenii de activitate, în municipiul Mediaș în anul 2018

Sursa: Prelucrarea datelor furnizate de ORC Sibiu, adresa nr. 53994 / 06.02.2020

Ca tipologie a întreprinderilor, mediul de afaceri din Mediaș prezintă următoarele caracteristici:

- 86% din societățile comerciale active sunt microîntreprinderi care generează 6% din cifra de afaceri pe plan local;
- 15% din cifra de afaceri locală este generată de întreprinderile mici și mijlocii, care generează 26% din locurile de muncă și reprezintă 13% din mediul de afaceri;
- 0,72% din mediul de afaceri (întreprinderile mari) generează 79% din cifra de afaceri și concentrează 66% din locurile de muncă

Tabel 6: Tipologie întreprinderilor și structura mediul de afaceri din Mediaș după nr. întreprinderi, cifra de afaceri generată și nr. angajați – 2018

Nr. crt.	Grupe de întreprinderi	% nr. firme	% cifra de afaceri	% nr angajati
1	0 angajați	24,84%	1%	0%
2	1 - 9 angajați	61,57%	5%	8%
3	10 - 49 angajați	10,08%	6%	10%
4	50-249 angajați	2,79%	9%	16%
5	250-999 angajați	0,45%	3%	12%
6	peste 1000	0,27%	76%	54%

Sursa: Prelucrarea datelor furnizate de ORC Sibiu, adresa nr. 53994 / 06.02.2020

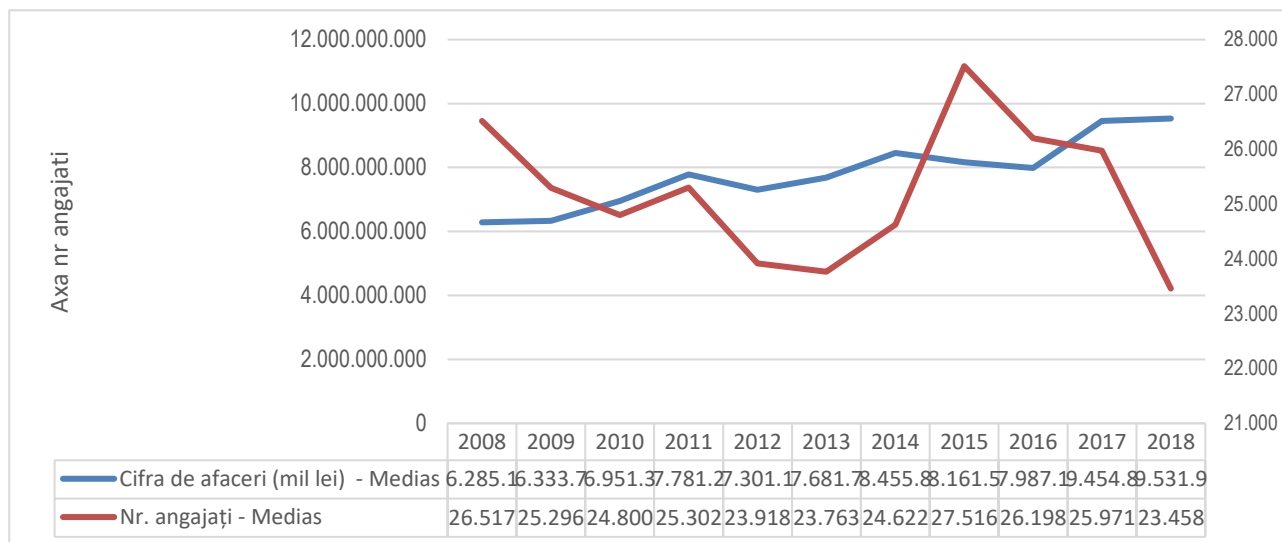

Impactul atât de scăzut în economia locală a microîntreprinderilor prezente în proporție de 86% în mediul de afaceri local, denotă o pregătire insuficientă în ceea ce privește antreprenoriatul pe plan local.

Dinamica antreprenorială

Ca și dinamică a volumului de afaceri, în municipiul Mediaș activitatea economică a fost în continuă creștere în ultimii 10 ani, cu o ușoară scădere în perioada 2011 – 2012, respectiv 2014 – 2016, sub efectele crizei economice. În ceea ce privește dinamica numărului de angajați, se înregistrează o ușoară scădere în ultimii 3 ani.

Figură 6: Evoluția cifrei de afaceri înregistrată de societățile comerciale din municipiul Mediaș raportată la nivelul județului Sibiu, în perioada 2005 - 2018

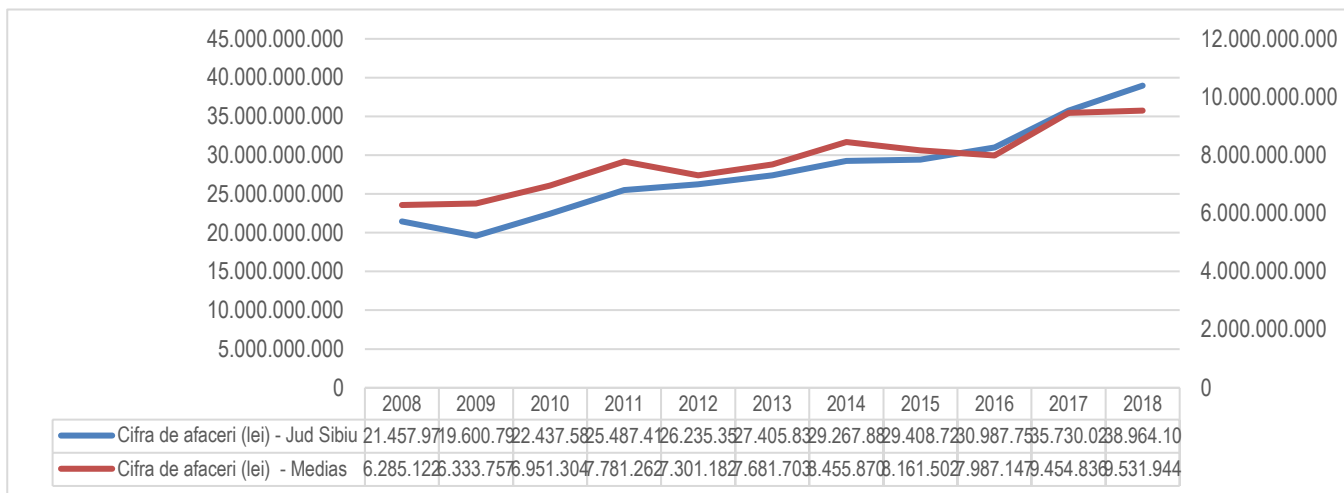

Sursa: www.listafirme.ro, interogare februarie 2020

Dinamica cifrei de afaceri urmează evoluția înregistrată și la nivelul județului Sibiu, în condițiile în care municipiul Mediaș generează aproximativ 25% din cifra de afaceri de la nivelul județului. În Mediaș regăsim 10% din societățile comerciale active la nivelul județului Sibiu și 20% din numărul de angajați la nivel de județ.

Figură 7: Evoluția cifrei de afaceri înregistrată de societățile comerciale din municipiul Mediaș raportată la nivelul județului Sibiu, în perioada 2008 - 2018

Sursa: www.listafirme.ro, interogare februarie 2020

În **topul societăților comerciale** în raport cu cifra de afaceri sunt prezente firme de renume care își desfășoară activitatea în Mediaș, activând în industria extractivă, industria prelucrătoare, transport sau comerț.

Tabel 7: Topul societăților comerciale din Municipiul Mediaș, după cifra de afaceri din 2018

Nr. crt.	Denumire firmă	CAEN	Cifra de afaceri (lei)	Profit (lei)	Numar mediu de angajati
1	Societatea Nationala de Gaze Naturale Romgaz S.A.	0620 Extractia gazelor naturale	4.964.733.263	1.360.546.709	5.604
2	Societatea Nationala de Transport Gaze Naturale Transgaz S.A.	4950 Transporturi prin conducte	1.741.929.416	495.675.108	4.284
3	Kromberg & Schubert Romania ME SRL	2931 Fabricarea de echipamente electrice si electronice pentru autovehicule si pentru motoare de autovehicule	360.718.489	6.304.202	2.261
4	Konsta Splendid SRL	4639 Comert cu ridicata nespecializat de produse alimentare, bauturi si tutun	171.363.637	3.294.310	198
5	Dafora SA	0910 Activitati de servicii anexe extractiei petrolului brut si gazelor naturale	112.924.064	-6.293.954	316
6	Remat Ardeal Ro SRL	3832 Recuperarea materialelor reciclabile sortate	111.790.969	1.971.646	8
7	JLG Manufacturing Central Europe SRL	2920 Productia de caroserii pentru autovehicule, fabricarea de remorci si semiremorci	104.523.910	11.032.983	577
8	Emailul SA	2599 Fabricarea altor articole din metal n.c.a.	97.715.811	3.394.409	849
9	Bachmann Romania SRL	2712 Fabricarea aparatelor de control si distributie a electricitatii	91.228.843	7.443.531	220
10	H.Z. Logistic RO SRL	4941 Transporturi rutiere de marfuri	75.162.422	-1.611.084	213

Sursa: prelucrare proprie a datelor furnizate de www.topfirme.com, interogare februarie 2020

2.2 Industrie și servicii

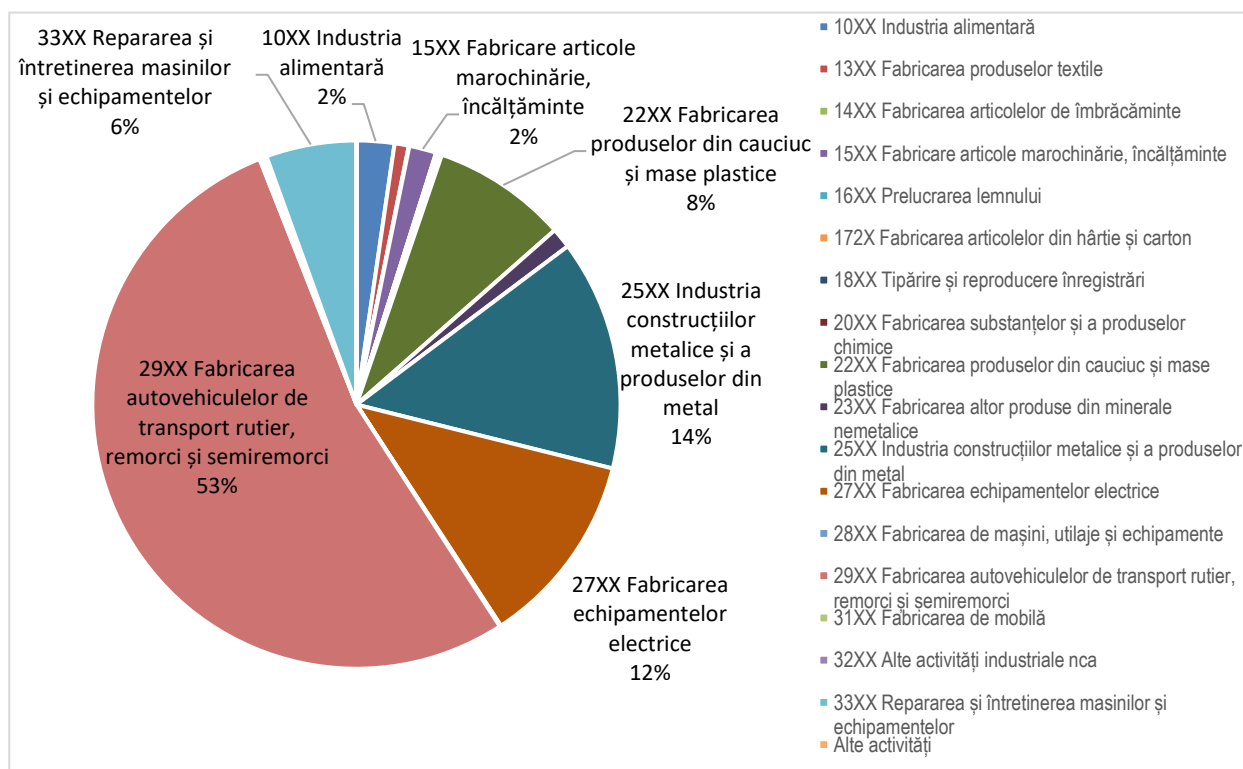
“**Industria extractivă**” generează 54% din cifra de afaceri pe plan local și concentrează 26% din totalul locurilor de muncă, Mediașul fiind un centru important de exploatare a gazului metan.

În sectorul *extracției gazelor naturale*, întâlnim cel mai mare producător și principal furnizor de gaze naturale din România, respectiv **Societatea Națională de Gaze Naturale Romgaz S.A.**. Societatea are ca principal acționar Statul Român. Compania are o experiență vastă în domeniul explorării și producerii de gaze naturale, istoria sa începând acum mai bine de 100 de ani în 1909, când a fost descoperit primul zăcământ de gaze naturale în Bazinul Transilvaniei la Sărmășel. Având 5.604 salariați, societatea reprezintă principalul angajator din Mediaș.

În sectorul *serviciilor anexe extracției petrolului brut și gazelor naturale*, se remarcă **Dafora SA** cu 316 angajați în 2018 și **Daflog SRL** cu un număr de 164 angajați.

“**Industria prelucrătoare**” generează 12% din cifra de afaceri pe plan local și concentrează 28% din totalul locurilor de muncă și 10% din numărul societăților comerciale din municipiu.

Figură 8: Principalele activități ale industriei prelucrătoare din Municipiul Mediaș, în anul 2018

Sursa: Prelucrarea datelor furnizate de ORC Sibiu, adresa nr. 53994 / 06.02.2020

În ordinea volumului de activitate generat, se remarcă 3 domenii de activitate care generează aproape 9,76% din totalul cifrei de afaceri pe plan local și concentrează 23,13% din numărul locurilor

de muncă. Din punct de vedere al numărului lor, aceste firme reprezintă 2% din numărul societăților comerciale din Mediaș:

1. **Fabricarea autovehiculelor de transport rutier, remorci și semiremorci (CAEN 29XX)**, cu activitate pe două subdomenii:
  - Fabricarea de remorci și semiremorci (**CAEN 2920**), pe care întâlnim 4 agenți economici care au generat în 2018 un număr de 772 locuri de muncă; se remarcă **JLG Manufacturing Central Europe SRL** (577 angajați), cu capital integral olandez;
  - Fabricarea de echipamente electrice și electronice pentru autovehicule și pentru motoare de autovehicule (**CAEN 2931**); domeniu în care activează un singur agent economic – **Kromberg & Schubert România ME SRL**, cu capital integral austriac și un număr de 2.261 angajați în 2018.
2. **Industria construcțiilor metalice și a produselor din metal (CAEN 25XX)**, sector în care se remarcă în special activitatea de producere și comercializare vase emailate și a celor cu interior de teflon derulată de **Emailul SA (CAEN 2599)**, fabrică cu tradiție care activează din anul 1921.
3. **Fabricarea echipamentelor electrice (CAEN 27XX)**, sector în care se remarcă specializarea pe mai multe domenii:
  - **CAEN 2711** - Fabricarea motoarelor, generatoarelor și transformatoarelor electrice, prin **Romanelec SRL** (265 angajați), **Ardeal Bobinaj SRL** (78 angajați);
  - **CAEN 2712** - Fabricarea aparatelor de distribuție și control a electricității prin **Bachmann Romania SRL** (220 angajați), **Relee S.A.** (248 angajați);
  - **CAEN 2733** - Fabricarea dispozitivelor de conexiune pentru fire și cabluri electrice și electronice, prin **Ariontec SRL** (182 angajați)

"Transport și depozitare" este sectorul care generează 23% din locurile de muncă din Mediaș și 21% din cifra de afaceri pe plan local.

Activitatea cu cel mai mare impact economic în acest sector este în domeniul **transportului prin conducte (CAEN 4950)** unde singurul agent economic care derulează această activitate este **Societatea Națională de Transport Gaze Naturale Transgaz S.A.** "TRANSGAZ" S.A. (4.284 angajați, 1,7 miliarde lei cifra de afaceri) este operatorul tehnic al sistemului național de transport și răspunde de funcționarea acestuia în condiții de calitate, siguranță, eficiența economică și protecție a mediului înconjurător.

Un al doilea domeniu de activitate cu activitate semnificativă este cel al **transporturilor rutiere de mărfuri (CAEN 4941)**, cu 710 angajați, unde se remarcă prezența H.Z. Logistics (213 angajați), specializată în transportul în regim de grupaj pentru mărfuri cu control de temperatură în România

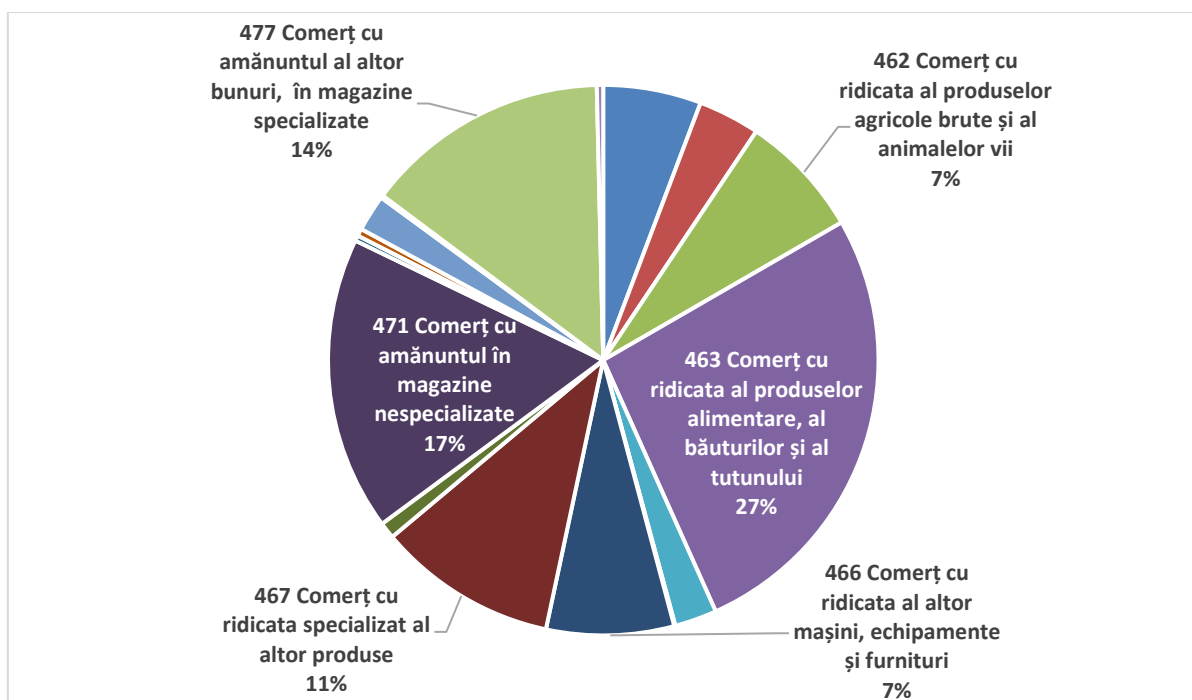
și Bulgaria, Ungaria, Slovacia și Republica Cehă. Compania are sediul central în Olanda, iar la nivel internațional este prezentă prin filialele din Polonia, Marea Britanie, România și Austria.

Sectorul de activitate în care se remarcă prezența celor mai mulți agenți economici (28% din total la nivelul municipiului) este sectorul "**Comerț**", care generează 7% din cifra de afaceri la nivel de municipiu.

Numărul cel mai mare de agenți economici care activează în acest sector sunt în zona **comerțului cu amănuntul**, deși ca și pondere a cifrei de afaceri cel mai puternic reprezentat sector este cel al **comerțului cu ridicata**, în special al produselor nealimentare (**CAEN 463X**).

În acest domeniu, se remarcă activitatea **Konsta Splendid SRL** (198 angajați) care desfășoară activitate de comerț cu ridicata de produse alimentare, băuturi și tutun, în regim en-gros, retail și distribuție.

Figură 9: Principalele tipuri de activități de comerț din Municipiul Mediaș, în anul 2018

Sursa: Prelucrarea datelor furnizate de ORC Sibiu, adresa nr. 53994 / 06.02.2020

"**Turismul**" este un sector de activitate mai puțin vizibil din punctul de vedere al rezultatelor obținute, deși potențial de dezvoltare există. Sectorul concentrează 7% din agenții economici prezenți la nivelul municipiului și 2% din numărul angajaților, activitatea predominantă fiind în domeniul Restaurante (**CAEN 5610**).

2.3 Agricultură și Silvicultură

Situația fondului funciar

Fondul funciar de la nivelul localității Mediaș este constituit din terenurile de orice fel, indiferent de destinație, de titlul pe baza căruia sunt deținute sau de domeniul (public, privat, cooperatist, obștesc etc.) din care fac parte.

Din punctul de vedere al activității agricole/ neagricole, conform datelor INS, dintr-un total de 6.265 ha suprafață a fondului funciar de la nivelul municipiului, 42,84% avea destinație agricolă (2.684 hectare).

- ❖ Din totalul suprafeței agricole, principalele destinații sunt: 1.558 ha teren arabil, 679 ha pășuni, 349 ha fânețe.
- ❖ Din totalul de 3.581 ha ocupate de terenuri neagricole, 1.725 ha erau ocupate de pășuni și altă vegetație forestieră, 1.368 ha ocupate cu construcții.

Tabel 8: Situația fondului funciar al localității Mediaș după modul de folosință

Total (ha)	Arabila (ha)	Pasuni (ha)	Finete (ha)	Vii si pepiniere viticole (ha)	Livezi si pepiniere pomicole (ha)	Paduri si alta vegetatie forestiera (ha)	Ocupata cu ape, balti (ha)	Ocupata cu constructii (ha)	Cai de comunicatii si cai ferate (ha)	Terenuri degradate si neproductive (ha)
6.265	1.558	679	349	69	29	1.725	131	1.368	240	117
<i>din care, proprietate privată:</i>										
3.397	1.428	651	313	69	29	10	1	775	20	101

Sursa: date INS (AGR101B - Suprafața fondului funciar după modul de folosință, pe județe și localități)

Fondul funciar aflat în proprietatea municipiului Mediaș, în suprafață de 2.066,033 hectare, se află în proporție de 29% în domeniul privat și 71% în domeniul public al municipiului.

Tabel 9: Situația fondului funciar al Municipiului Mediaș, după modul de folosință

	Total (ha)	Arabila (ha)	Pasuni (ha)	Finete (ha)	Taluz (ha)	Construcții (ha)	Drum (ha)	Neproductiv (ha)	Tuf (ha)	Vie (ha)	Păduri (ha)
domeniu privat	599,433	56,270	427,923	54,290	0,930	1,800	6,780	5,390	36,740	9,310	0,000
domeniu public	1.466,600										1.466,600

Sursa: prelucrarea datelor furnizate de Direcția Patrimoniu, Municipiul Mediaș (nota internă nr. 1053/30.01.2020)

Agricultură, Silvicultură și Pescuit

Sectorul agricultură, pescuit și piscicultură nu este unul dezvoltat la nivelul municipiului fiind reprezentat de un număr nesemnificativ de agenți economici (0,06% din totalul societăților de la nivelul municipiului Mediaș), dar care totuși concentrează aprox. 5% din totalul de angajați.

Domeniile de activitate care se remarcă în acest sector de activitate sunt creșterea păsărilor (38,09% din cifra de afaceri generată la nivel de sector) și cultivarea fructelor arbuștilor fructiferi, căpșunilor, nuciferilor și a altor pomi fructiferi (56,94% din numărul de angajați la nivelul sectorului).

Domeniile de activitate privind exploatarea forestieră și pescuitul în ape dulci au rezultate nesemnificative la nivelul municipiului.

Pădurile sunt administrate de RNP – Romsilva – Direcția Silvică Sibiu, prin 8 ocoalele silvice, prin și care Ocolul Silvic Mediaș.

2.4 Turism

Municipiul Mediaș deține un potențial turistic deosebit, păstrând din atmosfera unui oraș medieval și promovând imaginea unui burg transilvănean de poveste, cu un farmec aparte dat de prezența râului Târnava Mare care traversează orașul de la est la vest, dar și de patrimoniul construit al Mediașului, inclus în lista construcțiilor fortificate din Transilvania: foste cetăți fortificate medieval, cetatea medievală, castelul de 4 turnuri de apărare, muzee, biserici, monumente, care constituie patrimoniul cultural de mare valoare și importanță națională.

Turismul a reprezentat și până în prezent un element central al politicii de dezvoltare durabilă a municipiului, însă potențialul turistic al zonei rămâne în continuare un element care poate fi valorificat.

Potențialul turistic al municipiului se reflectă în condițiile deosebit de favorabile oferite pentru practicarea unei game variate de forme: *turismul cultural, turism rural, turism activ, turism gastronomic, turism de evenimente, de agrement și recreere, istoric, ecumenic, de afaceri și de tranzit, sportiv, etc.*

Infrastructura și serviciile turistice sunt însă insuficient valorificate, respectiv dezvoltate, pentru a susține o ofertă care să poată, pe de o parte, valorifica potențialul municipiului și pe de altă parte să genereze venituri și activitate economică din turism. Posibile cauze ar putea fi pregătirea insuficientă în domeniul antreprenoriatului și managementului turistic, lipsa personalului calificat, grad scăzut de instruire în turism.

Resurse turistice

Conform Planului de amenajare a teritoriului național, Municipiul Mediaș este încadrat între UAT-urile din România cu *concentrare foarte mare de resurse antropice*, fără probleme deosebite în ceea ce privește infrastructura turistică (resurse materiale care își datorează existența activității turistice și care sunt destinate exclusiv turiștilor) sau infrastructura tehnică (infrastructura edilitară a localității).

Patrimoniul construit al municipiului Mediaș este unul bogat, cuprinzând cetăți, castele, muzee, biserici, monumente, la acesta adăugându-se elementele de patrimoniu imaterial (tradiții, obiceiuri, gastronomie, etc.).

Civitas Mediensis și-a conservat trecutul istoric în 17 turnuri și bastioane, ziduri multisekulare înalte de peste 7 metri, 3 porți principale și 4 secundare de acces în vechea cetate. Centrul istoric al orașului apare ca un muzeu în aer liber. Monumentele medievale din Piața Castelului sunt unice în Transilvania.

Municipiul Mediaș adăpostește o serie de **obiecte de patrimoniu arhitectural, monumente și ansambluri**, încadrate ca monumente istorice de valoare națională și universală (clasă A) sau ca monumente istorice reprezentative pentru patrimoniul culturale local (clasă B)⁴:

Monumente de arhitectură, de interes național:

1. Ansamblul bisericii evanghelice fortificate, SB-II-a-A-12403, Ighișu Nou, 110
  - o Biserica evanghelică fortificată, SB-II-a-A-12403.01
  - o Incintă fortificată, cu turn de poartă, bastion, turnul semicircular și zwingler, SB-II-a-A-12403.02
2. Ansamblul urban "Centrul istoric al municipiului", SB-II-a-A-12418, Mediaș
3. Ansamblul bisericii evanghelice fortificate ("Castelul"), SB-II-a-A-12424
4. Ansamblul urban "Piața George Enescu", SB-II-a-A-12421, Piața Enescu George 4-9
5. Casă, SB-II-m-A-12440, Piața Regele Ferdinand 1
6. Casa Schuster, SB-II-m-A-12442, Piața Regele Ferdinand 14
7. Casa Rosenauer, SB-II-m-A-12448, Piața Regele Ferdinand 22
8. Casa Theil, SB-II-m-A-12449, Piața Regele Ferdinand 24 1531,
9. Casa Schuller, azi sediu al FDGR, SB-II-m-A-12450, Piața Regele Ferdinand 25
10. Casă, SB-II-m-A-12454, Str. Turnului 2

Monumente arheologice, de interes local:

1. Fortificație de pământ, SB-I-s-B-11963, "Pe Cetate", la NV de oraș
2. Situl arheologic de la Mediaș, punct "Teba", SB-I-s-B-11964, "Teba", la extremitatea V a orașului pe terenul fabricii Vitrometan
  - o Urme de locuire, SB-I-m-B-11964.01, "Teba
  - o Necropolă, SB-I-m-B-11964.02 N, "Teba
  - o Așezare, SB-I-m-B-11964.03, "Teba
3. Necropolă de incinerare, SB-I-s-B-11965, "Poderei"
4. Situl arheologic de la Mediaș, punct "Baia de Nisip", SB-I-s-B-11966, "Baia de Nisip"
  - o Așezare, SB-I-s-B-11966.01, "Baia de Nisip"
  - o Necropolă, SB-I-s-B-11966.02, "Baia de Nisip"
  - o Așezare, SB-I-s-B-11966.03, "Baia de Nisip"
  - o Așezare, SB-I-s-B-11966.04, "Baia de Nisip"
  - o Necropolă, SB-I-s-B-11966.05, "Baia de Nisip"
5. Situl arheologic de la Mediaș, punct "Gura Câmpului", SB-I-s-B-11967, "Gura Câmpului"
  - o Așezare, SB-I-m-B-11967.01
  - o Așezare, SB-I-m-B-11967.02
6. Necropolă de incinerare, SB-I-s-B-11968, "Dealul Furcilor", la N de râul Târnava Mare și intersecția dintre șoseaua spre Târnăveni și cea spre Dârlos

Monumente de arhitectură, de interes local:

1. Biserica „Buna Vestire”, SB-II-m-B-12404, Ighișu Nou, str. Principală 46
2. Casa parohială evanghelică, SB-II-m-B-12405, Ighișu Nou, str. Școlii 39
3. Ansamblul fortificațiilor orașului medieval, SB-II-a-B-12417
4. Fosta armurărie, SB-II-m-B-12422

⁴ Sursa: <https://patrimoniu.ro/monumente-istorice/lista-monumentelor-istorice>

5. Casă, SB-II-m-B-12423, Mediaș
6. Casă, SB-II-m-B-12425, Mediaș, str. Gheorghe Doja nr. 10
7. Casă, SB-II-m-B-12426, Mediaș, str. Gheorghe Doja nr. 16
8. Casă, SB-II-m-B-12427, Mediaș, str. Gheorghe Doja nr. 17
9. Casă, SB-II-m-B-12428, Mediaș, str. Gheorghe Doja nr. 20
10. Casă, SB-II-m-B-12429, Mediaș, str. Gheorghe Doja nr. 34
11. Casă, SB-II-m-B-12430, Mediaș, Piața George Enescu 8-9
12. Ansamblul urban "Str. Johannes Honterus", SB-II-a-B-12419, Str. Honterus Johannes
13. Casă, SB-II-m-B-12431, Str. Honterus Johannes 7
14. Casă, SB-II-m-B-12432, Str. Honterus Johannes 8
15. Casă, SB-II-m-B-12433, Str. Honterus Johannes 19
16. Casă, SB-II-m-B-12434, Str. Honterus Johannes 38
17. Casa Zoppelt, SB-II-m-B-12435, Str. Iorga Nicolae 17 ,
18. Fost post vamal, SB-II-m-B-12436, Str. Mihai Viteazul 3B sec. XVIII
19. Biserica „Înălțarea Domnului”, SB-II-m-B-12437, Str. Mihai Viteazul 7
20. Fosta mănăstire franciscană, SB-II-a-A-12438, Str. Mihai Viteazul 44-46 sec. XV – XVIII
21. Fostul cămin „Sf. Anton" (fostul spital al calfelor), SB-II-m-B-12439, Fundătura Policlinicii 5
22. Ansamblul urban "Piața Regele Ferdinand I", SB-II-a-A-12420, Piața Regele Ferdinand I
23. Fosta Școală a Piariștilor, SB-II-m-B-12441, Piața Regele Ferdinand 13
24. Hanul "La Strugurele de Aur", azi locuință, SB-II-m-A-12443, Piața Regele Ferdinand 16
25. Casă, SB-II-m-B-12444, Piața Regele Ferdinand 17
26. Casă, SB-II-m-B-12445, Piața Regele Ferdinand 18-19
27. Casă, SB-II-m-B-12446, Piața Regele Ferdinand 20
28. Casă, SB-II-m-B-12447, Piața Regele Ferdinand 21
29. Casa Haner-Karres, SB-II-m-B-12451, Piața Regele Ferdinand 29
30. Casă, SB-II-m-B-12452, Piața Regele Ferdinand 30
31. Fosta Cazarmă a Husarilor, SB-II-m-B-12453, Str. Șaguna Andrei 12
32. Casă, SB-II-m-B-12455, Str. Turnului 4
33. Casă, SB-II-m-B-12456, Str. Turnului 6

Monumente de for public, de interes local

1. Bustul lui Stefan Ludwig Roth, SB-III-m-B-12601, Piața Enescu George, în fața Liceului Stefan Ludwig Roth
2. Bustul lui Axente Sever, SB-III-m-B-12602, Str. Moșnei, în fața liceului „Axente Sever”

Monumente memoriale și funerare, de interes local

1. Casa Stefan Ludwig Roth, SB-IV-m-B-12626, Str. Honterus Johannes 10
2. Monumentul funerar al lui Stefan Ludwig Roth, SB-IV-m-B-12627, Str. Oberth Hermann, în cimitirul evanghelic al orașului.

Principalele atracții turistice

Resursele antropice oferă oportunitatea de a valorifica o diversitate de atracții ce pot fi dezvoltate ca produse turistice și pot poziționa Municipiul Mediaș ca destinație turistică pentru zona de centru

a României. Astfel, dintre resursele antropice prezente în Mediaș, principalele edificii, monumente arhitecturale remarcabile, elementele de identitate locală sunt considerate a fi următoarele⁵:

- **Cetatea medievală** - Lucrările fortificațiilor cetății medievale din Mediaș sunt datate în jurul anului 1490 și s-a emis ipoteza terminării acestei construcții în perioada precedentă anului 1534. Construcția cetății a prevăzut 2.400 metri de ziduri de apărare, care, la începutul secolului al XVIII-lea cuprindea trei porți principale, patru porți secundare și șaptesprezece turnuri și bastioane din care au rămas în picioare aproximativ 1845 metri, împreună cu două porți principale, una secundară, șase turnuri și bastioane, un bastion păstrându-se fragmentar.
- **Castelul sau „Cetățuia”** - este un ansamblu arhitectonic ce datează din secolul al XV-lea situat în centrul orașului, în jurul Bisericii Evanghelice Sf. Margareta, pe o colină ce domină Piața Regele Ferdinand, fiind alcătuit, inițial, din două rânduri de ziduri și cinci turnuri de apărare. În același ansamblu arhitectonic mai sunt plasate: clădirea Primăriei vechi, Casa parohială și Scara acoperită.
- **Muzeul municipal** - este amplasat în clădirea unei foste mănăstiri franciscane datând din sec. XV are trei secții de bază: istorie, etnografie-artă și științele naturii. Patrimoniul Muzeului Municipal Mediaș este constituit din peste 15.000 piese, unele dintre ele fiind considerate ca având valoare de patrimoniu național.
- **Biserica „Sf. Margareta”** - datează din 1447, construcția fiind finalizată în anul 1482. A fost trecută, în anul 1545, din proprietatea călugărilor benedictini în aceea a comunității evanghelice luterane, în jurul ei gravitând viața spirituală a comunității săsești locale.
- **Biserica Franciscană** - este o construcție ce datează din perioada secolului al XV-lea. Există dovezi conform cărora în anul 1444 biserica se afla în posesia călugărilor franciscani.
- **Biserica greco-catolică** - este un monument realizat în stil clasic, ce datează de la începutul secolului al XIX-lea.
- **Casa memorială Stephan Ludwig Roth** – se afla în administrarea Muzeului Municipal și adăpostește, alături de expoziții de fotografie, documente ilustrând activitatea educativă, publicistică și revoluționară dar și o seamă de alte piese valoroase.

Centrul vechi al municipiului Mediaș este locul în jurul căruia sunt așezate majoritatea obiectivelor. Centrul vechi a fost punctul de întâlnire al micilor producători de cereale, sticlă, al olarilor, textiliștilor - care veneau aici pentru a-și vinde marfa. Centrul vechi a mai fost folosit ca piață pentru locuitorii Mediașului.

⁵ Strategia de dezvoltare durabilă Mediaș în Europa 2020

Parohia evanghelică reprezintă cel mai vizitat obiectiv turistic al Mediașului (circa 13.500 vizitatori pe an). Sunt necesare investiții pentru a asigura accesul la infrastructura turistică, în special în ceea ce privește asigurarea locurilor de parcare, atât pentru autoturisme cât și pentru autocare.

Structuri de primire turistică

Conform datelor furnizate de INS, Mediașul dispunea în anul 2018 de 7 unități de primire turistică, din care 5 hoteluri, 1 vilă turistică și 1 pensiune turistică. Din datele furnizate de Ministerul Economiei, Energiei și Comerțului, în registrul structurilor de primire turistice cu funcțiuni de cazare clasificate, figurau în plus și 2 pensiuni turistice, 1 motel, 3 apartamente și 5 camere de închiriat, în total 18 structuri de cazare autorizate, având 308 spații de cazare și 615 locuri.

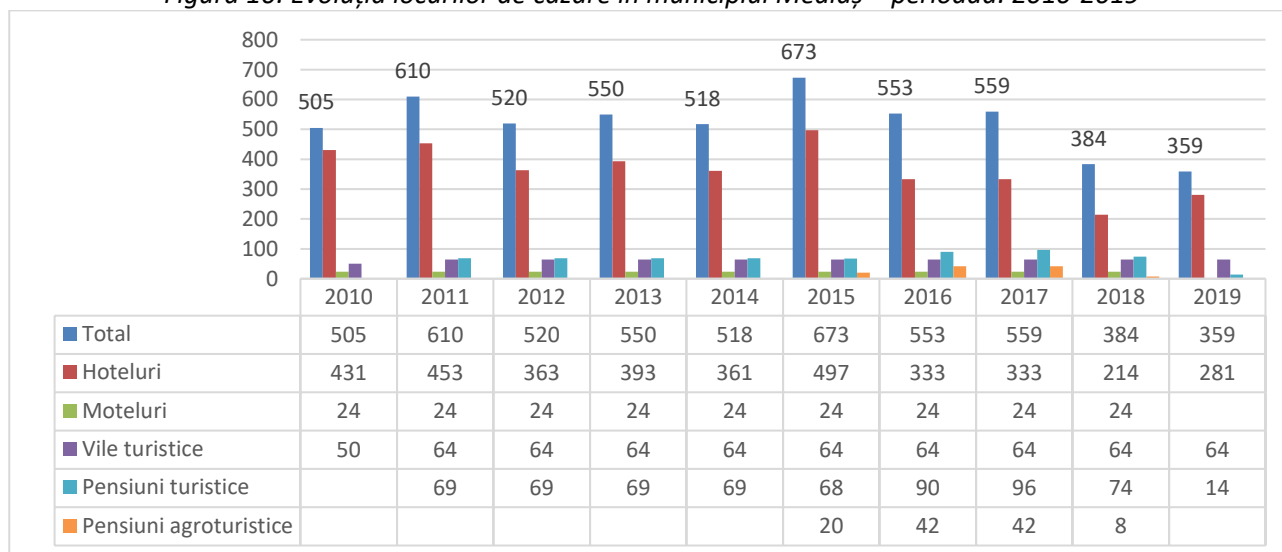
Tabel 10: Situația unităților de cazare în perioada 2010-2019 în municipiul Mediaș

Tipuri de structuri de primire turistică	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Total	8	9	7	8	9	14	14	14	9	7
Hoteluri	6	5	3	4	5	8	7	7	4	5
Moteluri	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Vile turistice	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Pensiuni turistice	:	2	2	2	2	2	3	3	2	1
Pensiuni agroturistice						2	2	2	1	

Sursa: date INS (TUR101C - Structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică) – interogare februarie 2020

Capacitatea de cazare existentă în Mediaș în anul 2019 a fost de 359 locuri, având o evoluție variabilă în perioada 2010-2019, numărul locurilor de cazare înregistrând o scădere cu 46% față de maximum înregistrat în această perioadă, în anul 2015. Față de același moment și numărul structurilor de primire turistică din Mediaș s-a redus la jumătate.

Figură 10: Evoluția locurilor de cazare în municipiul Mediaș – perioada: 2010-2019

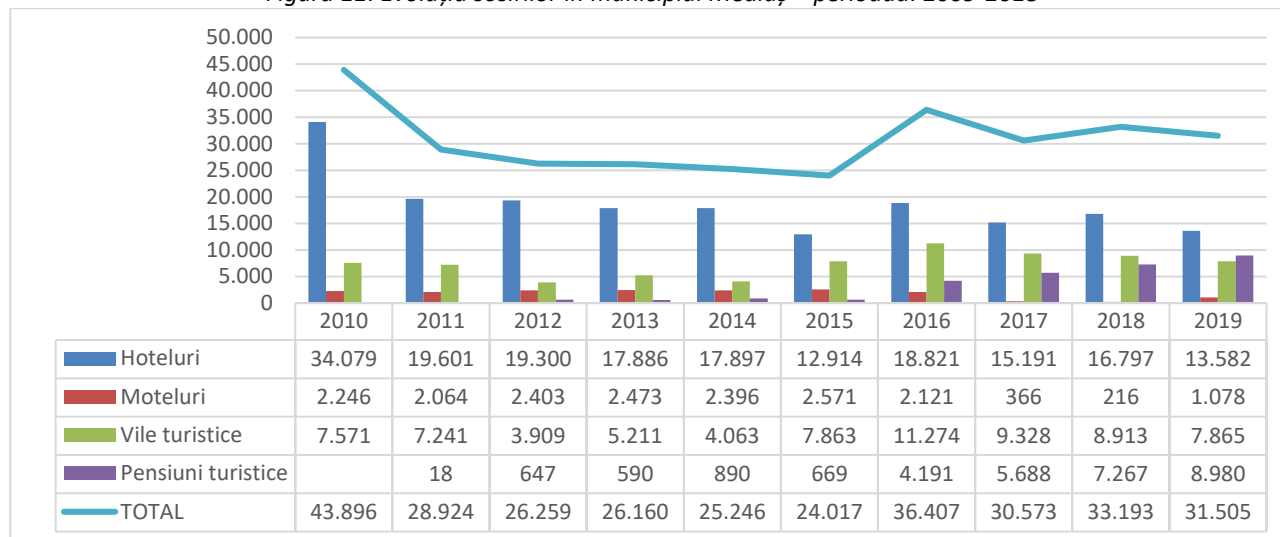

Sursa: date INS (TUR102C - Capacitatea de cazare turistică existentă) – interogare februarie 2020

Sosirile turistice înregistrate de unitățile de cazare turistică din orașul Mediaș în anul 2018 au ajuns la 31.505, iar numărul înoptărilor la 51.805, ceea ce înseamnă că durata medie de ședere a unui turist a fost de 1,6 zile. Această durată poate caracteriza Mediașul ca destinație de turism de tranzit, de afaceri sau de weekend.

Figură 11: Evoluția sosirilor în municipiul Mediaș – perioada: 2009-2018

Sursa: date INS (TUR104E - Sosiri ale turistilor in structuri de primire turistica) – interogare februarie 2020

Se remarcă necesitatea unor investiții pentru valorificarea turismului; patrimoniul natural și construit al Mediașului reprezintă atu-uri extrem de valoroase care pot constitui fundamentul pentru dezvoltarea economică a acestui sector.

Deși este recunoscut potențialul turistic al municipiului, nu sunt percepute încă beneficiile aduse economiei locale, spre exemplu gastronomia locală ca suport pentru promovarea turismului este insuficient valorificată, în special în zona centrală a orașului. Lipsa locurilor de parcare în apropierea obiectivelor turistice descurajează vizitarea acestora de către turiștii ocazionali. Turnurile reprezintă un punct de atracție, însă necesită lucrări de fortificare.

3. Infrastructură și echipare teritorială

3.1 Amenajarea teritorială

Strategiile, politicile și programele de dezvoltare durabilă în profil teritorial, se fundamentează pe *Strategia de dezvoltare teritorială a României (SDTR)*, așa cum este prevăzut în Legea 350/2001 cu completările ulterioare. Purtând subtitlul **România policentrică 2035**, SDTR reprezintă exercițiul de planificare a dezvoltării teritoriului național, pentru orizontul de timp 2035⁶.

⁶ Sursa: <https://www.mdrap.ro/dezvoltare-teritoriala/-2979>

Proprietățile municipiului sunt întabulate iar proprietățile private sunt în curs de întabulare prin proiectul ANCPI. O serie de imobile din patrimoniul Primăriei urmează să fie valorificate prin proiecte cu finanțare nerambursabilă și există terenuri în intravilan care urmează să fie transformate în spații verzi.

Prin actualizarea Planului Urbanistic General în 2019, o mare parte din suprafețele intravilane au fost introduse.

Dezvoltare teritorială

Conform SDTR, Mediașul este încadrat în categoria centrelor urbane care formează adevărate grupări industriale, care în prezent au suferit restructurări economice sau se află în declin industrial.

O serie de măsuri propuse în cadrul SDTR vizează și Municipiul Mediaș, respectiv:

- 4.3.1.2 Măsură – Extinderea și dezvoltarea infrastructurii de utilități publice în vederea conectării și asigurării accesului populației din zonele urbane și zonele urbane funcționale la servicii de calitate
  - Acțiune 15. Reabilitarea structurală și creșterea performanței energetice a blocurilor de locuințe, inclusiv promovarea utilizării resurselor regenerabile de energie pentru alimentarea acestora, cu precădere în orașele cu peste 50% din locuințe situate în blocuri;
- 4.3.1.3 Măsură – Reabilitarea patrimoniului urban construit și punerea în valoare a identității arhitecturale
  - Acțiune 1. Realizarea de planuri urbanistice zonale (PUZ) zone protejate pentru centrele istorice din mediul urban, cu prioritate în orașele care dețin ansambluri urbane, conform Legii nr. 5/2000 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a III-a - zone protejate;
  - Acțiune 8. Realizarea operațiunilor de restaurare și reabilitare a patrimoniului urban construit (monumente și ansambluri de arhitectură, arheologice, etc.), cu precădere la nivelul orașelor care dețin obiective UNESCO și al celor cu o concentrare foarte mare a patrimoniului construit cu valoare culturală de interes național, conform Legii nr. 5/2000;
- 4.3.1.4 Măsură - Asigurarea accesului populației urbane la servicii de interes general
  - Acțiune 1. Reabilitarea, modernizarea și dotarea spitalelor publice din mediul urban, inclusiv a unităților de primire a urgențelor, cu precădere a celor din orașele cu mai puțin de 50.000 de locuitori;
  - Acțiune 12. Construcția, extinderea și reabilitarea campusurilor școlare din mediul urban, cu precădere la nivelul unităților de învățământ liceal cu peste 1.000 de elevi;
- 4.3.1.5 Măsură – Realizarea unei politici în domeniul locuirii

- Acțiune 4. Reabilitarea și reconversia siturilor industriale total sau parțial abandonate (brownfield), inclusiv a căilor ferate uzinale, și a fostelor unități militare din mediul urban în zone rezidențiale sau în spații publice, cu precădere în orașele cu suprafețe extinse de acest tip;
- 4.3.1.8 Măsură – Protejarea orașelor împotriva vulnerabilităților naturale și diminuarea riscurilor generate de schimbările climatice
  - Acțiune 2. Reabilitarea, modernizarea și dotarea spațiilor verzi și de agrement din mediul urban, cu precădere de la nivelul orașelor cu mai puțin de 30 mp/locuitor;
  - Acțiune 4. Consolidarea versanților, taluzurilor și a terenurilor care sunt expuse riscului de alunecări de teren din mediul urban.

Zone urbane marginalizate

Conform Atlasului zonelor marginalizate din România elaborat de Banca Mondială, Municipiul Mediaș nu are zone care concentrează populație aflată sub pragul sărăciei sau persoane marginalizate. Prin Strategia de Dezvoltare Locală⁷ plasată sub responsabilitatea comunității, au fost identificate **5 zone marginalizate** identificate (ZUM) pe baza unităților teritoriale de referință (UTR), respectiv:

1. **ZUM 1 - Vitrometan:** populație de 240 de locuitori dintre care 49 de etnie romă se situează în nord-vestul orașului Mediaș, fiind, încadrată de zone de locuit și de zone industriale.
2. **ZUM 2 – Luncii - Gării** este situată la marginea orașului Mediaș în partea vestică a acestuia. Fiind marginită la vest și la nord vest de limita urbană a orașului iar în partea de est de zone de locuit și zone industriale. Zona are înglobate un număr de 13 străzi și un număr de 138 de locuințe aflate în diferite grade de necesitate socială. Zona urbană marginalizată are o populație de 1301 locuitori dintre care 372 s-au declarat de etnie romă. Majoritatea sunt fără loc de muncă, trăind doar din munci ocazionale sau prestații sociale, iar o parte sunt pensionari. Din cei intervievați 28,8 % sunt fără ocupație, 1,2 % sunt elevi, 43,8 % pensionari și 26,2% au loc de muncă.
3. **ZUM 3 - Tineretului** este situată la Nord – Est față de ZUM 2 în partea centrală a Municipiului Mediaș și cuprinde locuințe de pe strada Tineretului (numai blocuri). Zona marginalizată începe din strada I.C. Parhon, este o stradă închisă în apropierea părții centrale a orașului, este formată numai din blocuri de locuințe, este marginită în partea estică de râul Târnavă Mare. Zonă urbană marginalizată are o populație de 326 locuitori dintre care 132 s-au declarat de etnie romă.
4. **ZUM 4 – Centru:** are o populație de 569 de persoane dintre care 237 de etnie romă. Persoanele din această zonă locuiesc câte 2, 3, 5 sau mai multe într-o locuință, spațiul pentru locuit fiind între 2,7 și 27,5 mp de persoană. Dintre persoanele interviuate 59,9 % sunt fără

⁷ Sursa: Strategia de Dezvoltare Locală “Asociația Grupul de Acțiune Locală Z.U.M. Mediaș”

ocupație, 51,48 % beneficiind de ajutor social, 29,7 % sunt pensionari și doar 18,82% au locuri de muncă.

5. **ZUM 5 - Ighișu Nou** situată în partea sud vestică a orașului Mediaș, respectiv în satul Ighișu Nou. Zona marginalizată este situată la aproximativ 8 km de municipiul Mediaș, iar accesul se face pe un drum asfaltat cu mijloace transport în comun. În cadrul acestui ZUM sunt 239 de persoane dintre care 126 de etnie romă

Populația din cele 5 zone marginalizate este estimată la 2.675 persoane. Comunitatea marginalizată din ZUM, are următoarele caracteristici: suprapopularea locuințelor, nivel scăzut de educație, nivelul de ocupare al locuitorilor scăzut față de nivelul de ocupare al populației generale, nivelul veniturilor este insuficient pentru a asigura un trai zilnic decent, nivel scăzut de educație și acces greu la servicii.

Prin implementarea strategiei de dezvoltare a GAL Mediaș, se urmărește reducerea numărului de persoane aflate în risc de sărăcie sau excludere socială în cele zonele urbane marginalizate. Sprijinul din programele de finanțare POCU-POR pentru aceste zone este direcționat pe mai multe sectoare relevante precum:

- Infrastructură și spații publice urbane – prin obiectivul specific 1 - Dezvoltarea și completarea infrastructurii edilitare precum și crearea / reabilitarea / modernizarea spațiilor publice urbane din zonele marginalizate în folosul unei comunități responsabile;
- Locuire – prin obiectivul specific 2 - Îmbunătățirea condițiilor de locuire pentru persoanele aflate în risc de sărăcie sau excludere socială
- Ocupare prin obiectivul specific 3 - Sprijinirea accesului și menținerii populației din zona analizată pe piața muncii, inclusiv prin dezvoltarea antreprenoriatului în cadrul comunității din zona analizată;
- Educație prin obiectivul specific 4 - Creșterea accesului populației din comunitățile marginalizate la un învățământ de calitate
- Acces la servicii prin obiectivul specific 5 - Dezvoltarea și furnizarea serviciilor medico-sociale și juridice la nivelul comunității marginalizate din zona analizată
- Comunitate și imagine publică prin obiectivul specific 6 - Promovarea multiculturalismului, a înțelegerii reciproce precum și prevenirea și combaterea discriminării.

Pentru implementarea strategiei aprobate, Asociația Grupul de Acțiune Locală Z.U.M. Mediaș a lansat deja apeluri de fișe de proiecte⁸.

⁸ Sursa: <https://galmedias.ro/finantare-proiecte/apeluri-active/ghid-por/>; <https://galmedias.ro/finantare-proiecte/apeluri-active/ghid-pocu/>

Fondul de locuințe

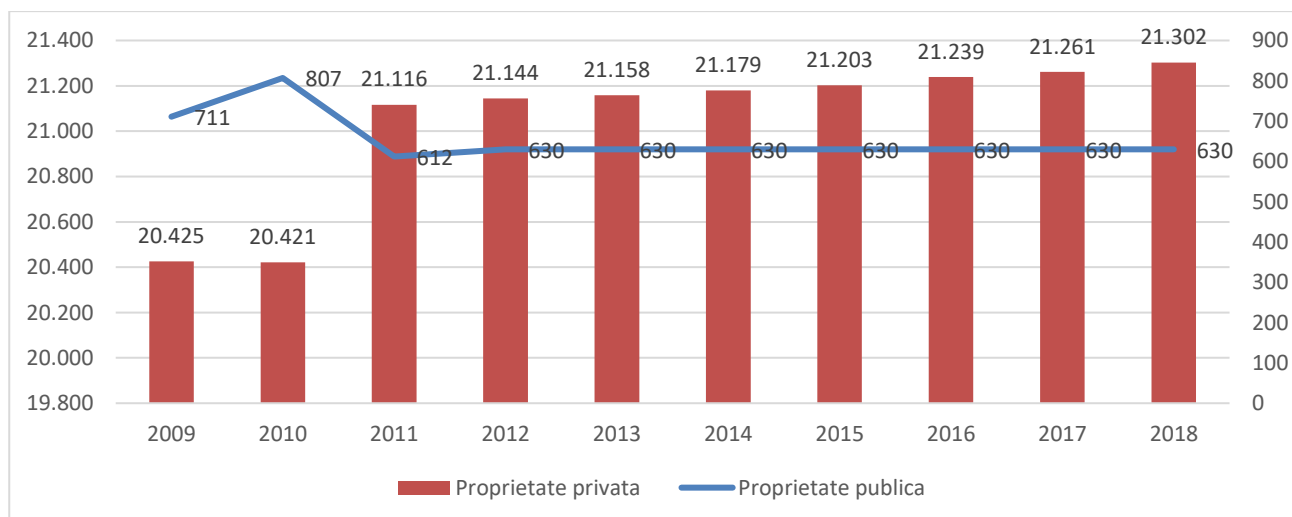
Conform rezultatelor preliminare ale Recensământului General al Populației și Locuințelor din anul 2011, în municipiul Mediaș au fost înregistrate 7.371 clădiri cu locuințe, în care se aflau 21.144 locuințe convenționale, respectiv 17.556 de gospodării ale populației⁹.

Numărul locuințelor convenționale a crescut cu 3,23% față de anul 2002, în contextul construcției de noi locuințe private. Numărul locuințelor aflate în proprietate publică a scăzut însă cu 29,61%, având în vedere reducerea surselor de finanțare alocate pentru construcția de locuințe sociale și pentru tineri.

Din totalul locuințelor convenționale din județ, 81,97% au alimentare cu apă în locuință, 79,74% au instalație de canalizare și 53,05% au încălzire centrală. În municipiul Mediaș, 94,15% din locuințe sunt dotate cu bucătărie în interiorul locuinței și 90,75% dispun de baie¹⁰.

În Municipiul Mediaș, numărul de locuințe a continuat traiectoria crescătoare înregistrată în ultimii 10 ani, existând o creștere în anul 2018 cu aprox. 3,7% față de anul 2009. În această perioadă de timp, numărul locuințelor în proprietate publică a scăzut la 630 iar numărul celor aflate în proprietate privată a crescut la 21.302. Suprafața medie locuibilă este de 49,97 mp pentru locuințele aflate în proprietate privată și de 29,34 mp pentru cele aflate în proprietate publică.

Figură 12: Evoluția numărului de locuințe din Municipiul Mediaș, în ultimii 10 ani, pe tipuri de proprietate

Sursa: Date INS (LOC101B - Locuințe existente), interogare februarie 2020

3.2 Mobilitate urbană

Pentru Municipiul Mediaș a fost elaborat *Planul de Mobilitate Urbană Durabilă* (PMUD), actualizat în 2017, necesar pentru fundamentarea accesării finanțărilor nerambursabile prin POR în

⁹ INS - Recensământul populației, gospodăriilor și locuințelor, 2011

¹⁰ Sursa: INS - Recensământul populației, gospodăriilor și locuințelor, 2002 și 2011

perioada 2014 – 2023, ca primă cerință pentru crearea unui mediu urban durabil și bine conectat dar și ca documentație complementară *Strategiei de dezvoltare teritorială urbană și a Planului Urbanistic General (PUG)*¹¹. Îmbunătățirea conectivității la nivelul teritoriului național este o măsură cuprinsă în SDTR, urmărită și prin implementarea PMUD, în prezent Mediaș având în derulare *proiecte de modernizare a transportului public* implementate cu finanțări nerambursabile.

Infrastructura rutieră

Municipiul Mediaș este conectat la rețeaua TEN-T secundară prin intermediul coridorului Sibiu – Sighișoara, coridor multimodal (rutier și feroviar). Municipiul Mediaș nu beneficiază de conectivitate primară la cele două coridoare TEN-T prioritare (coridorul 5 – Orient-East Md, coridorul 8 – Rhin-Dunăre).

Drumurile care străbat Municipiul Mediaș sunt¹²:

- **DN14** – conectează aglomerările urbane Sighișoara, Mediaș, Sibiu – lungimea de traversare a municipiului este de 6,5 km (străzile Brateiului, Aurel Vlaicu, Closca, Hermann Oberth, Sos. Sibiului);
- **DN14A** – conectează Mediaș cu Târnaveni și Iernut, lungimea de traversare a municipiului este de 2,85 km (străzile Mihai Viteazu, Nicolae Titulescu, A.I. Moraru, Baznei);
- **DN14B** – conectează Mediaș cu Alba Iulia;
- **DJ141** – conectează Mediaș cu Agnita, lungime 2,34 km, formată din strada Avram Iancu, cu prelungire Strada Moșnei.

În cadrul municipiului Mediaș, lungimea străzilor orășenești este de 138 km, cuprinzând lungimea străzilor amenajate în cuprinsul localității care asigură circulația între diverse părți ale acesteia, indiferent dacă au sau nu îmbrăcămînți, inclusiv căile carosabile din ansamblurile noi de locuit, dacă au denumire¹³. Lungimea străzilor orășenești a crescut în ultimii 5 ani cu 9,52%.

Dintre acestea, lungimea străzilor modernizate este de 132 km, în creștere cu 32% față de situația din 2009. În acest indicator se includ străzile cu îmbrăcămînți din piatră fasonată (respectiv îmbrăcămînțile de piatră cubică, paralelipipedică sau de alte forme regulate), asfalt sau beton¹⁴.

În ceea ce privește **sistemul de supraveghere pentru siguranța populației**, a fost realizat Studiul de fezabilitate pentru proiectul "*Instalarea unui sistem video wireless de supraveghere a domeniului public în zonele aglomerate și cu trafic intens*". În parcuri au fost implementate sisteme de monitorizare video cu finanțare din bugetul local.

¹¹ Conform legii 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul, republicată

¹² Sursa: Planul de Mobilitate Urbană Mediaș, actualizare 2017, pag. 59

¹³ Sursa: INS - GOS104A - Lungimea strazilor orasenesti pe judete si localitati, 2018

¹⁴ Sursa: GOS105A - Lungimea strazilor orasenesti modernizate, pe judete si localitati, 2018

Este necesară în continuare implementarea unui sistem de monitorizare a traficului pentru creșterea siguranței populației, având în vedere că numărul de accidente a crescut.

UAT Mediaș implementează în prezent proiectul *”Modernizarea, reabilitarea și extinderea traseelor de transport public electric”* finanțat prin POR 2014 – 2020, O.S. 3.2 Reducerea emisiilor de carbon în zonele urbane bazată pe planurile de mobilitate urbană durabilă. Proiectul vizează promovarea mobilității urbane durabile prin modernizarea, reabilitarea și extinderea traseelor de transport public electric și implementarea unui sistem integrat de management al traficului, bazat pe soluții inovative de eficientizare a transportului public în vederea creșterii atractivității acestuia în detrimentul autoturismelor personale, fapt ce va conduce implicit la reducerea poluării în Municipiul Mediaș¹⁵. Termenul estimat pentru finalizarea acestui proiect este 31.05.2022.

În 2017, Primăria Municipiului Mediaș a elaborat *”Studiul de trafic pe zona circulației de tranzit în Municipiul Mediaș”*, document strategic, menit să asigure corelarea dezvoltării teritoriale a Municipiului Mediaș cu nevoile de mobilitate și transport al persoanelor, bunurilor și mărfurilor, dar și fundamentarea investițiilor legate de transportul urban și infrastructura aferentă acestuia.

În ceea ce privește parcarile, numărul acestora este insuficient la nivelul municipiului. Se intenționează implementarea unei politici de parcare la nivelul municipiului și de creare a locurilor de parcare noi. De asemenea, sunt necesare viaducte peste cele două treceri de la intrarea și ieșirea din oraș. Lucrări de infrastructură au fost demarate și în localitatea Ighișul Nou.

Infrastructura feroviară

Din punct de vedere al transportului feroviar, Mediașul se află la următoarele distanțe față de cele mai apropiate noduri feroviare: Copșa Mică: 11 km, Sibiu: 56 km; Teiuș: 62 km; Podu Olt: 78 km; Războieni: 96 km, Cluj-Napoca: 164 km.

În ceea ce privește infrastructura feroviară, Master Planul General de Transport prevede, de asemenea, investiții cu impact indirect asupra zonei funcționale a municipiului Mediaș, cum ar fi modernizarea coridoarelor feroviare Coșlariu – Câmpia Turzii sau Sibiu-Vințu de Jos, ambele cu orizontul de implementare anul 2025¹⁶.

Transportul public de călători

Serviciile de transport public de călători sunt furnizate de SC Meditur S.A., societate înființată în 1997, având ca unic acționar Consiliul Local Mediaș¹⁷. În prezent, acest operator operează pe 12 trasee principale și pe 5 trasee secundare, respectiv pe următoarele linii urbane de călători, pe raza municipiului Mediaș și a satului aparținător Ighișul Nou:

¹⁵ Sursa: <http://regio-adrcentru.ro/wp-content/uploads/2019/09/ADR-Centru-Fisa-proiect-Medias.pdf>

¹⁶ Sursa: Sinteză Strategiei Master Planului General de Transport, MT

¹⁷ Sursa: www.meditur.ro

Trasee principale:

1. T1 - Cartier G.Câmpului (Str. 1 Decembrie) - Automecanica (Fabrica de Oxigen)
2. T2/1 - Cartier Vitrometan (Str. Milcov) - G.Câmpului (Str. 1 Decembrie)
3. T2/2 - Market Kaufland (Parcare Market Kaufland) - G.Câmpului (Str. 1 Decembrie)
4. T2/3 - Cartier Vitrometan (Str. Vidraru-stație acoperită) - G.Câmpului (Str. 1 Decembrie)
5. T2/4 - Cartier Vitrometan (Str. Vidraru-stație acoperită) - G.Câmpului (Str. 1 Decembrie)
6. T2/5 - Market Kaufland (Parcare Market Kaufland) - G.Câmpului (Str. 1 Decembrie)
7. T2/6 - Cartier Vitrometan (Str. Vidraru-stație acoperită) - G.Câmpului (Str. 1 Decembrie)
8. T3 - Cartier Vitrometan (Str.Milcov) - Automecanica (Fabrica de Oxigen)
9. L9 - Cartier Vitrometan (Str.Milcov) - Automecanica (Fabrica de Oxigen) (T3 Rapid)
10. L10 - G.Câmpului (Str. 1 Decembrie) - Automecanica (Fabrica de Oxigen) (T1 Rapid)
11. L5 - Cartier Gura Câmpului (Str.1Decembrie) - Pod Moșnei (Str. Angărul de Sus)
12. L7 - Piata Agroalimentara - Sat Ighișul Nou (Centru)

Trasee secundare:

1. L12 - Strada Gravorilor (Str.Liliacului) - Greweln
2. L12/2 - Strada Bucegi (Str. Tampa) - Biserica Valea Lunga
3. L13 - Strada Vidraru (Statie acoperita) - Str. Codrului (Dealul Cucului)
4. L14 - Cartier Gura Câmpului (Str.1Decembrie) - Pod Mosnei (Biserica G.Catolica)
5. L15 - Str. Moșnei (Angărul de Sus) - Automecanic (Fabrica de Oxigen)

Meditur S.A. s-a implicat într-o serie de proiecte sociale, menite să consolideze comunitatea și să promoveze transportul eco. Dintre acestea, pot fi menționate: turul Mediașului pe bicicletă – ECO TUR, Ziua Porților deschise la Meditur (21 septembrie 2013), autobuzele Meditur îmbrăcate de copii în haine de sărbătoare cu ocazia sărbătorii Paștelui, Moș Crăciun Meditur prezent în mijloacele de transport local.

În inventarul unității administrativ teritoriale se regăsesc 51 vehicule (8 autoutilitare, 11 troleibuze, 1 troleibuz tehnic, 5 microbuze, 21 autobuze scurte, 5 autobuze articulate) pentru transportul public local de pasageri¹⁸. Se are în vedere asigurarea unui transport public ecologic, care nu poluează fonic și chimic, astfel încât vor fi achiziționate pe viitor troleibuze pentru dezvoltarea transportului electric pentru reducerea poluării.

¹⁸ Sursa: INS - GOS112B - Vehicule in inventar pentru transport public local de pasageri, pe tipuri de vehicule, pe judete si localitati, 2018, Raport activitate Meditur S.A. pentru anul 2019

În municipiul Mediaș este introdus sistemul de ticketing, alcătuit din automate de eliberare bilete și încărcate carduri, amplasate în 10 locații din municipiu, validatoare de bilete și carduri montate în toate mijloacele de transport, puncte de vânzare și încărcare electronică a cardurilor, precum și PDA-uri (scannere de control) utilizate de controlori pentru verificarea validării).

Transportul public este gratuit pentru elevi și pensionari. Pentru asigurarea mobilității educaționale a copiilor, nu există transport special. Sunt necesare măsuri de eficientizarea a transportului public, pentru a asigura mobilitatea salariaților la locul de muncă, în prezent, această problemă fiind gestionată mai mult de către angajatori.

Viziunea pentru Mediaș a operatorului de transport public este: *"Un transport civilizată, curat și care să respecte orarul de transport, mediul precum și necesitatea de deplasare zilnică!"*

În municipiul Mediaș sunt înregistrate 78 societăți comerciale cu activitate principală în domeniul CAEN 4932 Transporturi cu taxiuri, în total având 129 angajați în anul 2018 și generând o cifră de afaceri de 10.117.856 lei cu o marjă a profitului net de 13,50%¹⁹.

Prin obiectivele Planului de Mobilitate Urbană Durabilă Mediaș, se înscrie și asigurarea mobilității populației, în legătură cu localitățile adiacente, atât prin mijloace motorizate cât și nemotorizate, urmărindu-se, în orizontul de timp 2021 – 2023, construcția unei variante ocolitoare Mediaș, cu finanțare prin POIM.

În contextul inițiativei de înființare a unei Asociații de Dezvoltare Intercomunitară pentru transport în nordul județului Sibiu, Primăria Municipiului Mediaș a achiziționat Autogara Mediaș.

3.3 Parcuri și zone de agrement

Standardele referitoare la suprafața aferentă spațiilor verzi prevăd obligația autorităților publice locale de a asigura o suprafață de minim 26 m^2 spații verzi / locuitor²⁰. În categoria spațiilor verzi se încadrează atât spațiile verzi publice cu acces delimitat (parcuri, grădini, scuaruri, fâșii plantate) cât și spații verzi publice de folosință specializată (ex. grădini botanice și zoologice, muzee în aer liber etc), spații verzi pentru agrement, pentru protecția lacurilor și cursurilor de apă, păduri de agrement, pepiniere și sere.

În Municipiul Mediaș, spațiile verzi ocupă suprafața de 102 ha ²¹, ceea ce înseamnă o suprafață de $17,82 \text{ m}^2$ spații verzi / locuitor, mai puțin decât standardele privind protecția mediului. Totuși, *Raportul anual privind starea mediului în județul Sibiu* indică o suprafață a spațiilor verzi de 216,17 hectare, ceea ce înseamnă o valoare corespunzătoare a acestui indicator, respectiv de 48,94mp/cap locuitor²².

¹⁹ Sursa: Prelucrare date furnizate de ORC Sibiu

²⁰ Conform OUG 114/2007 pentru modificarea și completarea OUG nr. 195/2005 privind protecția mediului

²¹ Sursa: INS – Fișa localității, 2018

²² Sursa: APM Sibiu - Raportul anual privind starea mediului în județul Sibiu, 2018

Principalele spații verzi publice, cu acces nelimitat, amenajate de la nivelul municipiului sunt:

1. Parcuri publice: Piața Regele Ferdinand I, parcurile sitate pe strazile Baznei, Barajului, M. Miles, M. Viteazul, Șt. O. Iosif însumând 2,41 ha
2. Scuaruri în cartierele rezidențiale (ce totalizează un număr de 94 cu o suprafață de 41,6 ha) în zonele cartier Gura Câmpului, Vitrometan, După Zid, Moșnei și zona centrală
3. Zone de agrement: Greweln (3,6 ha), Baraj Igișul Nou (16,1 ha), Eleșteu (6,5 ha) și Binder-Bubi (15,3 ha)

Alături de zonele de agrement menționate mai sus, municipiul Mediaș beneficiază și de zone destinate plimbărilor, în spații particulare din Parcul Trei Stejari, zona Binder-Bubi (11 ha), proprietatea unui investitor particular, dar și zonele de liziera a padurilor situate în extravilanul municipiului.

În ceea ce privește zonele de agrement, se remarcă în continuare o nevoie de dezvoltare a unor zone de recreere, de activități sportive și de agrement pentru locuitorii municipiului și pentru atragerea turiștilor.

3.4 Infrastructura tehnico – edilitară

Infrastructura de bază a municipiului cuprinde rețele de apă, canalizare, energie electrică și gaze naturale.

Rețeaua de distribuție a apei potabile are o lungime de 159,3 km²³, cu o capacitate de 16.286 m³/zi²⁴. Cantitatea de apă potabilă distribuită consumatorilor în ultimii 5 ani a rămas în jurul valorii de 1.860 mii m³, din care 77,26% a fost livrată populației, pentru uz casnic²⁵. Deși lungimea rețelei de distribuție a apei potabile a crescut în ultimii 10 ani cu 46,15%, cantitatea de apă potabilă distribuită consumatorilor a scăzut cu 12,20%, pe fondul restrângerii activității industriale din oraș, dar și a contorizării consumului și a reducerii pierderilor din rețea.

Rețeaua de distribuție apă potabilă a municipiului Mediaș a fost reabilitată și extinsă în cadrul investițiilor efectuate la nivelul Proiectului „*Extinderea și reabilitarea sistemelor de apă și apă uzată în regiunile Mediaș, Agnita, Dumbrăveni, județul Sibiu*”, finanțat prin POS Mediu și derulat în perioada 2015 – 2018.

Rețeaua de canalizare cuprinde o lungime totală simplă a conductelor de 191,7 km, cu 122,91% mai mult decât în urmă cu 10 ani²⁶. Operatorul regional de apă și canal este S.C. Apa Târnavei Mari S.A.

²³ Sursa: INS - GOS106B - Lungimea totală a rețelei simple de distribuție a apei potabile, pe județe și localități, 2018

²⁴ Sursa: INS - GOS107A - Capacitatea instalațiilor de producere a apei potabile pe județe și localități, 2018

²⁵ Sursa: INS - GOS108A - Cantitatea de apă potabilă distribuită consumatorilor, pe județe și localități, 2018

²⁶ Sursa: INS - GOS110A - Lungimea totală simplă a conductelor de canalizare, pe județe și localități, 2018

O problemă la nivelul municipiului o reprezintă colectarea și exploatarea rețelelor de apă pluvială, pentru care nu au fost identificate surse de finanțare nerambursabilă europene. Se intenționează implementarea unui proiect cu finanțare PNDL sau de la bugetul local pentru cartierul Moșnei.

În municipiul Mediaș producerea de **energie termică** se realizează local, având drept combustibil gazele naturale, distribuitorul de gaze naturale pentru municipiul Mediaș fiind E.ON Gaz Distribuție S.A Târgu Mureș. Municipiului Mediaș îi este furnizat gaz natural prin trei stații de predare din sistemul de conducte Copșa – Mediaș, Bazna – Mediaș și Copșa – Bratei. Rețeaua de distribuție acoperă integral Municipiul MEDIAȘ, 100% dintre străzi având acces la ea²⁷.

Între 2008 și 2012 E.ON Gaz Distribuție S.A. a investit substanțial în modernizarea rețelei. Și în viitor continuarea acestor investiții în sistemul de distribuție a gazelor naturale vor îmbunătăți siguranța în alimentarea cu gaze naturale a consumatorilor și vor contribui la atingerea standardelor europene privind siguranța și nivelul calității serviciilor.

Lungimea totală a conductelor de distribuție a gazelor (respectiv totalitatea conductelor din rețea și direct din conductele magistrale de transport, prin care se distribuie gaze la consumatorii dintr-o localitate) din municipiul Mediaș este de 181 km, în scădere cu 1,47% față de anul 2014²⁸. Volumul total de gaze naturale livrate consumatorilor prin rețelele de distribuție a fost de 45.864 mii m³ în 2018, din care 37,4% livrate pentru uz casnic²⁹, în scădere cu -64,85% față de anul 2014, pe fondul restrângerii activității industriale din oraș.

Rețeaua de distribuție a energiei electrice din municipiu deservește întreaga suprafață a localității, fiind operată de compania privată SC Filiala de Furnizare a Energiei Electrice "Electrica Furnizare Transilvania Sud" SA prin Sucursala de Distribuție a Energiei Electrice Sibiu (SDEE Sibiu).

S.D.E.E. Sibiu răspunde de funcționarea instalațiilor energetice proprii în condiții de calitate, siguranță, eficiență economică și de protecție a mediului înconjurător. Instalațiile energetice din patrimoniul S.D.E.E. Sibiu sunt linii electrice aeriene sau subterane cu tensiuni de funcționare de 110 kV, 20 kV, 6 kV și 0,4 kV, precum și stații de transformare 110 kV /MT, posturi de transformare MT/0,4 KV și grupuri de măsură a energiei electrice.

Energia electrică distribuită este necesar să satisfacă cerințele codului tehnic atât din punct de vedere al continuității cât și al parametrilor (frecvență, tensiune, curbe de tensiune). Aceste cerințe sunt dependente de instalațiile care concură la distribuirea ei. Teritoriul municipiului Mediaș este străbătut de una din magistralele de transport a energiei electrice, respectiv: LEA 110 kV Sibiu – Copșa Mică –Mediaș – Aurel Vlaicu - Dumbrăveni – Daneș.

Pentru **iluminatul public** au fost realizate investiții, fiind și în prezent planificate lucrări de extindere a iluminatului public în zona străzilor Liviu Rebreanu, legătura între Cristalului și Caraiman, Viilor, Greweln, Hula Veche, pasaj de legătură Râșvon cu Bârsei și Geologiei. Sistemul de iluminat a fost

²⁷ Sursa: Municipiul Mediaș - Actualizarea Programului de Eficiență energetică al municipiului Mediaș, 2014

²⁸ Sursa: INS - GOS116A - Lungimea totala a conductelor de distributie a gazelor, pe judete si localitati, 2018

²⁹ Sursa: INS - GOS118A - Gaze naturale distribuite, dupa destinatie, pe judete si localitati, 2018

modernizat în 2013, în prezent serviciul este concesionat până în 2022, posibilitatea de a face noi investiții fiind limitată.

Ca indicator al **siguranței și ordinii publice**, statisticile la nivelul anului 2018 indică pentru Municipiul Mediaș un număr de 62 persoane condamnate/sanționate definitiv aflate în penitenciare (inclusiv centre de detenție și centre educative), număr aflat în scădere față de anii anteriori³⁰.

Rețelele edilitare (electricitate, apă canal) necesită modernizări, dar și lucrări de extindere în zonele care se dezvoltă la marginea orașului.

Sistemul de alarmare publică existent în municipiul Mediaș este format dintr-o centrală electronică de alarmare prin care se pot acționa 20 de sirene electrice sau electronice. Momentan sistemul de alarmare dispune de 8 sirene electronice de alarmare a populației și 4 sirene electrice cu motor. Sirenele electrice pot fi acționate de la cofretele de comanda locale sau conectate prin circuite telefonice de cupru în centrale analogice fabricate acum 40-50 de ani³¹.

Infrastructura de telecomunicații nu beneficiază încă de trasee prin subteran, însă în perspectivă acest tip de investiție poate fi realizat datorită faptului că trotuarele au fost amenajate cu pavele pentru a se putea executa lucrările de introducere a cablurilor în subteran.

4. Mediu și infrastructura de mediu

4.1 Factori și probleme de mediu

Parte integrantă a factorilor schimbărilor climatice, orașele au o contribuție proprie la consumul de energie din întreaga lume, motiv pentru care devin și o parte esențială pentru soluționarea acestei probleme. Pentru a prezenta starea mediului, sunt analizați în continuare factorii de mediu, precum: apă, aer, sol și alți factori.

Aer

Monitorizarea calității aerului la nivelul județului Sibiu se realizează prin intermediul sistemului de monitorizare continuă în cele 4 stații automate amplasate în zone reprezentative ale județului Sibiu, una dintre ele fiind amplasată în Mediaș. Calitatea apei potabile din Mediaș corespunde tuturor normelor. Parametrii meteorologici măsurați sunt direcție vânt, viteză vânt, temperatură, presiune atmosferică, umiditate relativă, radiație solară, precipitații.

Principalii poluanți generați de activitățile de gestionare a deșeurilor sunt: dioxidul de carbon, dioxidul de sulf, metanul, amoniacul și substanțe organice mirositoare rezultate în urma procesului de compostare sau tratare mecano-biologică, arderile necontrolate de deșeuri. Activitățile de gestionare a deșeurilor precum colectarea, transportul, tratarea sau eliminarea pot avea efecte

³⁰ Sursa: INS – Fișa localității Mediaș

³¹ Sursa: Compartimentul Situații de Urgență, Securitatea Muncii și Protecția Mediului - Strategia în domeniul situațiilor de urgență

negative asupra mediului și pot produce efecte nedorite asupra populației (prin mirosurile neplăcute antrenate de vânt) și ecosistemelor din zonele învecinate³².

Zona Mediaș este o zonă industrială, afectată de emisiile provenite de la agenții economici de pe platforma industrială a municipiului Mediaș. În cursul anului 2018³³, au fost înregistrate depășiri ale valorilor pulberilor în suspensie PM 10, situate, totuși, sub valoarea limită anuală și cu un nivel aflat în scădere față de anul anterior. Depășirile valorilor limită pot fi explicate prin resuspensia particulelor de pe sol datorită acțiunii vântului și traficului rutier, dar și prin folosirea sistemelor de încălzire cu combustibil solid (ex. lemn) ale populației în lunile reci și împrăștierea materialului antiderapant (nisip) pe șosele.

Este de menționat faptul că, potrivit Organizației Mondiale a Sănătății (OMS), poluarea atmosferică constituie cel mai mare risc legat de mediu pentru sănătatea umană în Uniunea Europeană (UE). În fiecare an, în UE, acest tip de poluare cauzează în jur de 400.000 de decese premature, iar costurile sale externe legate de sănătate se ridică la sute de miliarde de euro. Persoanele din zonele urbane sunt deosebit de expuse la acest risc. Particulele în suspensie, dioxidul de azot și ozonul de la nivelul solului constituie poluanții atmosferici considerați răspunzători pentru cea mai mare parte dintre aceste decese premature³⁴.

Apă

Apa este un element indispensabil pentru viață și societate, fiind materie primă pentru activități productive, sursă de energie și cale de transport, factor determinant în menținerea echilibrului ecologic. Astfel, protecția, punerea în valoare și dezvoltarea durabilă a resurselor de apă sunt acțiuni de interes general. Resursele naturale de apă ale teritoriului sunt formate din rezervele de apă de suprafață și din cele subterane care pot fi folosite pentru diverse scopuri.

Operatorul regional de apă potabilă care operează la nivelul municipiului Mediaș este S.C. Apa Târnavei Mari S.A., operator care, prin activitatea desfășurată, urmărește îmbunătățirea permanentă a calității serviciilor și a accesului la infrastructura de apă și apă uzată, prin creșterea progresivă a ariei de acoperire a serviciilor publice de alimentare cu apă și de canalizare. Laboratorul SC Apa Târnavei Mari realizează și monitorizarea de control a apei produse și distribuite în localitatea Mediaș. Gradul de conformitate a apei potabile în anul 2018 a fost de 98,61%.

Sol

Solul este cel mai complex factor de mediu datorită compoziției chimice și fizice. Acesta reprezintă o resursă importantă în susținerea civilizației umane, contribuind major la creșterea vegetației, la reglarea curgerii apelor și reducerea poluării aerului, funcționând în același timp și ca reciclator al materiei organice moarte și a unor poluanți.

³² Sursa: CJ Sibiu – Raportul de mediu pentru Planul Județean de Gestionare a Deșeurilor 2019 – 2025, județul Sibiu

³³ Sursa: APM Sibiu – Raport anula privind starea mediului, județul Sibiu

³⁴ Sursa: Curtea de Conturi Europeană - Sinteză Raport Poluarea atmosferică: sănătatea noastră nu este încă protejată în mod suficient <https://op.europa.eu/webpub/eca/special-reports/air-quality-23-2018/ro/>

Investigarea și evaluarea poluării solului și subsolului reprezintă obligația și responsabilitatea operatorului economic sau deținătorului de teren care a desfășurat ori desfășoară activități poluatoare sau potențial poluatoare pentru mediul geologic.

Starea de calitate a solurilor este influențată de consumul de îngrășăminte și se remarcă la nivelul județului Sibiu în 2018 o creștere a suprafeței fertilizate cu îngrășăminte chimice³⁵. Cantitățile de îngrășăminte pe bază de azot utilizate au crescut în anul 2018 comparativ cu cantitățile utilizate în anul 2017, iar cele pe bază de fosfor și potasiu utilizate au scăzut în anul 2018.

Alți factori cu impact asupra mediului:

Poluarea fonică

Poluarea fonică este monitorizată în intersecții și pe arterele cu trafic intens în Municipiul Mediaș, cu valori aflate în limitele prevăzute de standardele aplicabile în domeniu.

Schimbările climatice

Schimbările climatice de tipul scăderii precipitațiilor, creșterii temperaturilor, vânturi frecvente, zăpadă excesivă, incendii provocate de temperaturi înalte afectează habitatele de pădure și speciile dependente în diverse moduri.

Schimbările climatice din ultimi ani au avut și pot avea în continuare un impact negativ asupra Municipiului Mediaș, acestea amplificând riscurile naturale induse de secetă, inundații și furtuni.

În ce privesc riscurile naturale, zona Mediaș se confruntă cu procese geomorfologice pe suprafețe destul de mari, în special eroziunea de suprafață și alunecări de teren precum și furtuni sau inundații din ploi torențiale locale.

Evenimente extreme produse de debitele cursurilor de apă sunt monitorizate. În martie 2018, a fost înregistrată o depășire a cotei de inundații pe râul Târnavă, fără depășirea cotei de pericol.

Energie și eficiență energetică, resurse naturale, mediul înconjurător

Actuala agendă politică este determinată de politica integrată și cuprinzătoare privind clima și energia, adoptată de către Consiliul European la 24 octombrie 2014, revizuită în decembrie 2018, al cărei obiectiv este de a realiza, până în 2030, următoarele:

- reducerea cu cel puțin 40 % a emisiilor de gaze cu efect de seră față de nivelurile din 1990;
- creșterea cu 32 % a ponderii energiilor regenerabile în consumul de energie;
- îmbunătățirea cu 32,5% a eficienței energetice;
- interconectarea a cel puțin 15 % din sistemele de energie electrică ale UE

În cadrul Țintelor naționale Europa 2020 asumate de România privind Energia și schimbările climatice, creșterea eficienței energetice este una din cele trei priorități naționale, alături de

³⁵ Sursa: APM Sibiu - Raport anual privind starea mediului în județul Sibiu, anul 2018

reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și creșterea ponderii energiei produse din surse regenerabile în consumul final brut de energie.

Resursele naturale care pot fi valorificate în scopul eficientizării energetice în Municipiul Mediaș sunt:

- **energia solară (potențial mediu)** - Pe teritoriul Mediașului, pe o suprafață orizontală de 1m^2 , este posibilă captarea unei cantități anuale de energie cuprinsă între 950 și 1050 kWh, cu variații în funcție de anotimp; astfel, sistemele solare termice moderne pot fi integrate cu ușurință în instalațiile din cadrul construcțiilor iar panourile solare și componentele de sistem moderne pot utiliza sursa de energie solară într-o gamă variată de aplicații: prepararea apei calde de consum, încălzirea apei din piscină, încălzirea clădirilor, căldură pentru procesele tehnologice etc;
- **biomasă (potențial mediu)** – care poate fi transformată în combustibil (alcool, gaz metan, etc.), putându-se folosi ca biomasă deșeuri de lemn, trestie de zahăr, deșeuri de cereale etc.
- **energia eoliană (potențial scăzut)** – Mediașul se află în zona V de potențial energetic, cu o viteză a vântului de 3,5 m/s și potențial energetic redus, de 50 W/m^2 ;
- **energia geotermală (potențial minim)** – prin utilizarea pompelor de căldură ca alternativă la centralele termice pe hidrocarburi, având o eficiență cu 50-75% mai mare și cheltuieli de exploatare de 2-3 ori mai reduse.

Inițiative de eficientizare energetică a clădirilor publice au fost realizate, inclusiv Primăria și o serie de locuințe sociale fiind reabilitate printr-un astfel de proiect. Este imperios necesară continuarea investițiilor de creștere a eficienței energetice a imobilelor. Există în continuare solicitări din partea asociațiilor de locatari cu privire la anveloparea blocurilor, o parte dintre acestea au fost reabilitate.

În contextul adoptării la nivelul Uniunii Europene a Directivei (UE) 904/2019 privind reducerea impactului anumitor produse din plastic asupra mediului, ADR Centru are în vedere sprijinirea tuturor inițiativelor și proiectelor ce vizează aplicarea conceptului de economie circulară. Un prim demers în acest sens l-a constituit organizarea unei întâlniri de descoperire antreprenorială ce a avut ca scop generarea de idei de proiecte inovatoare care să contribuie la consolidarea avantajelor competitive ale economiei circulare, precum și evidențierea sectoarelor economice de la nivel regional ce pot contribui la dezvoltarea economiei circulare în Regiunea Centru.

4.2 Sistemul actual de gestionare a deșeurilor

Gestionarea deșeurilor cuprinde toate activitățile de colectare, transport, tratare, valorificare și eliminare a deșeurilor, inclusiv monitorizarea acestor operații și monitorizarea depozitelor de deșeuri după închiderea lor. Deșeurile reprezintă ultima etapă din ciclul de viață al unui produs (intervalul de timp între data de fabricație a produsului și data când acesta devine deșeu).

Managementul deșeurilor în municipiul Mediaș este asigurat de către operatorul de servicii publice SC Eco-Sal SA, unul din cei 6 operatori de salubritate de la nivelul județului, care acoperă inclusiv UAT-urile: Dumbrăveni, Coșșa Mică, Alma, Ațel, Blăjel, Brateiu, Laslea, Moșna, Șeica Mare, Mihăileni, Dârlos, Micăsasa, Șeica Mică, Valea Viilor, Axente Sever, Hoghilag, Biertan, Bazna, Târnavă.

Stația de sortare și de transfer din Mediaș, cu o capacitate proiectată de 22.000 t/an, a fost realizată prin programul Phare CES 2005, fiind integrată în SMID..

Instalația de sortare este amplasată pe o suprafață de 1.750 m². Stația funcționează 8 h/zi, 5 zile pe săptămână, metoda de separare fiind manuală. Deșeurile rămase după sortare sunt încărcate în containere de 30-40 m³ în vederea valorificării, respectiv eliminării, destinația deșeurilor colectate fiind DEDMI Cristian, instalație de tratare aflată la 70 km de stația de transfer.

Pentru dezvoltarea sistemului actual de gestionare a deșeurilor, o investiție necesară ar putea fi reprezentată de achiziția unor containere suplimentare și a unei prese de balotat cu capacitate mai mare³⁶.

La nivelul municipiului, este pusă în aplicare o măsură de colectare separată a fluxurilor speciale din deșeurile municipale, în cadrul stației de sortare operată de SC ECO-SAL SA, respectiv un centru de colectare prin aport voluntar a deșeurilor de deșuri de hârtie și carton, sticlă, metal, materiale plastice, lemn, textile, ambalaje, deșuri de baterii și acumulatori și deșuri voluminoase, inclusiv saltele și mobilă. În acest domeniu însă, în continuare este nevoie de conștientizarea, educarea cetățenilor, implicarea acestora în acest moment în realizarea colectării selective fiind relativ scăzută. Se înregistrează, în continuare, cazuri de vandalism asupra tomberoanelor, aspect insalubru al spațiilor dintre blocuri unde sunt depozitate gunoaie.

Pentru colectarea DEEE, în Mediaș sunt autorizați operatorii: SC Eco-Sal S.A., SC Phoenix Reciclyng SRL, SC Rematinvest SRL. În ceea ce privește colectarea și tratarea vehiculelor scoase din uz, operatorul autorizat SC Rematinvest SRL din Cluj are punct de lucru în Mediaș.

În anul 2011, a fost inaugurată în municipiul Mediaș o stație pentru prelucrarea și stocarea temporară a deșeurilor periculoase, în cadrul obiectivului "Gestionarea deșeurilor periculoase din deșuri menajere în municipiul Mediaș", parte a proiectului „Parteneriat pentru un mediu curat, reducerea deșeurilor și dezvoltare durabilă în Regiunea 7 Centru” – finanțat prin Programul Norvegian de Cooperare pentru Creștere Economică și Dezvoltare Durabilă. Tot în cadrul acestui proiect, a fost realizată o stație de concasare și sortare a deșeurilor din construcții și demolări, ca proiect pilot – o instalație de tip mecanic, cu o capacitate de 11.000 to/an.

În ceea ce privește singurul depozit neconform de deșuri municipale clasa b din județ rămas neînchis - Șomârd-Mediaș, nu se cunoaște data estimată pentru finalizarea lucrărilor de închidere a

³⁶ Sursa: CJ Sibiu – Raportul de mediu pentru Planul Județean de Gestionare a Deșeurilor 2019 – 2025, județul Sibiu

depozitului care are activitatea sistată din iulie 2010 și în prezent este acoperit cu un strat gros de material de compostare rezultat din stația de compostare Târnavă.

Nămolurile rezultate de la epurarea apelor uzate orășenești sunt colectate la stația de epurare SEAU Mediaș, care deservește 30.118 locuitori.

5. Capital uman, infrastructură socială, educație și sănătate

5.1 Forța de muncă, ocupare și șomaj

La nivelul municipiului Mediaș, în anul 2019 erau 57.220 persoane conform informațiilor oferite de INS. Populația a scăzut în ultimii 10 ani cu 3.834 persoane (0,06%). Ponderea populației de sex feminin era în 2019 de aprox. 52%.

Tabel 11. Evoluția populației din Mediaș după domiciliu, la 1 ianuarie, pe sexe, în perioada 2010-2019,

	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013	Anul 2014	Anul 2015	Anul 2016	Anul 2017	Anul 2018	Anul 2019
Total	61.054	60.659	60.323	59.886	59.454	59.153	58.623	58.179	57.753	57.220
Masculin	29.666	29.449	29.270	29.021	28.765	28.593	28.301	28.036	27.779	27.475
Feminin	31.388	31.210	31.053	30.865	30.689	30.560	30.322	30.143	29.974	29.745

Sursa: INS: POP107D - POPULATIA DUPA DOMICILIU la 1 ianuarie pe grupe de varsta si varste, sexe, judete si localitati

Forța de muncă și structura ocupării în Municipiul Mediaș

Din total, 40.078 persoane aveau vârsta cuprinsă între 15 și 64 ani, număr care constituie populația activă a localității.

Tabel 12. Evoluția populației din Mediaș după domiciliu, la 1 ianuarie, pe grupe de vârstă, în perioada 2010-2019

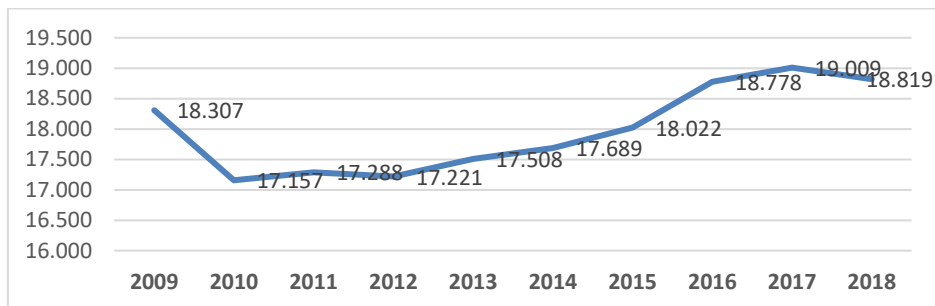
Varste si grupe de varsta	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013	Anul 2014	Anul 2015	Anul 2016	Anul 2017	Anul 2018	Anul 2019
sub 15 ani	8.230	8.121	8.014	7.840	7.659	7.525	7.318	7.172	7.082	6.922
15-19 ani	3.520	3.259	3.012	2.845	2.755	2.682	2.677	2.679	2.637	2.572
20-24 ani	4.794	4.586	4.347	4.057	3.744	3.426	3.162	2.923	2.779	2.714
25-29 ani	4.622	4.482	4.484	4.586	4.635	4.588	4.367	4.144	3.855	3.548
30-34 ani	5.156	5.116	4.964	4.694	4.489	4.408	4.255	4.225	4.313	4.340
35-39 ani	5.445	5.301	5.296	5.208	5.159	5.018	4.994	4.835	4.573	4.342
40-44 ani	5.183	5.565	5.896	5.721	5.474	5.298	5.204	5.165	5.052	5.022
45-49 ani	3.910	3.821	3.745	4.137	4.561	5.037	5.397	5.730	5.552	5.294
50-54 ani	4.642	4.378	4.109	3.946	3.825	3.786	3.703	3.610	3.983	4.404
55-59 ani	4.305	4.344	4.480	4.567	4.510	4.384	4.146	3.904	3.750	3.639
60-64 ani	3.233	3.527	3.666	3.760	3.910	4.011	4.065	4.201	4.276	4.203
peste 64 ani	8.014	8.159	8.310	8.525	8.733	8.990	9.335	9.591	9.901	10.220
TOTAL	61.054	60.659	60.323	59.886	59.454	59.153	58.623	58.179	57.753	57.220

Sursa: INS - POP107D - POPULATIA DUPA DOMICILIU la 1 ianuarie pe grupe de varsta si varste, sexe, judete si localitati

În ceea ce privește numărul mediu de salariați la nivelul localității Mediaș, acesta a înregistrat o evoluție crescătoare în perioada 2010 – 2017, urmată de o ușoară scădere în 2018, an în care numărul mediu de salariați a fost cu 3% mai mare față de nivelul înregistrat acum 10 ani, în 2009.

Figură 13: Evoluția numărului mediu al salariaților din Mediaș, în perioada 2009-2018

Sursa: INS - FOM104D - Numarul mediu al salariaților pe județe și localități

Analizând comparativ populația municipiului Mediaș pe grupe de vârstă și numărul mediu de salariați, se observă aceeași tendință, în pofida scăderii cu aprox. 11% a populației apte de muncă, cu vârsta cuprinsă între 15 și 64 ani.

Tabel 13. Rata ocupării în Mediaș, în perioada 2009-2018

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Numarul mediu al salariaților	18.307	17.157	17.288	17.221	17.508	17.689	18.022	18.778	19.009	18.819
15 - 64 ani	44.810	44.379	43.999	43.521	43.062	42.638	41.970	41.416	40.770	40.078
Rata de ocupare	40,85%	38,66%	39,29%	39,57%	40,66%	41,49%	42,94%	45,34%	46,62%	46,96%

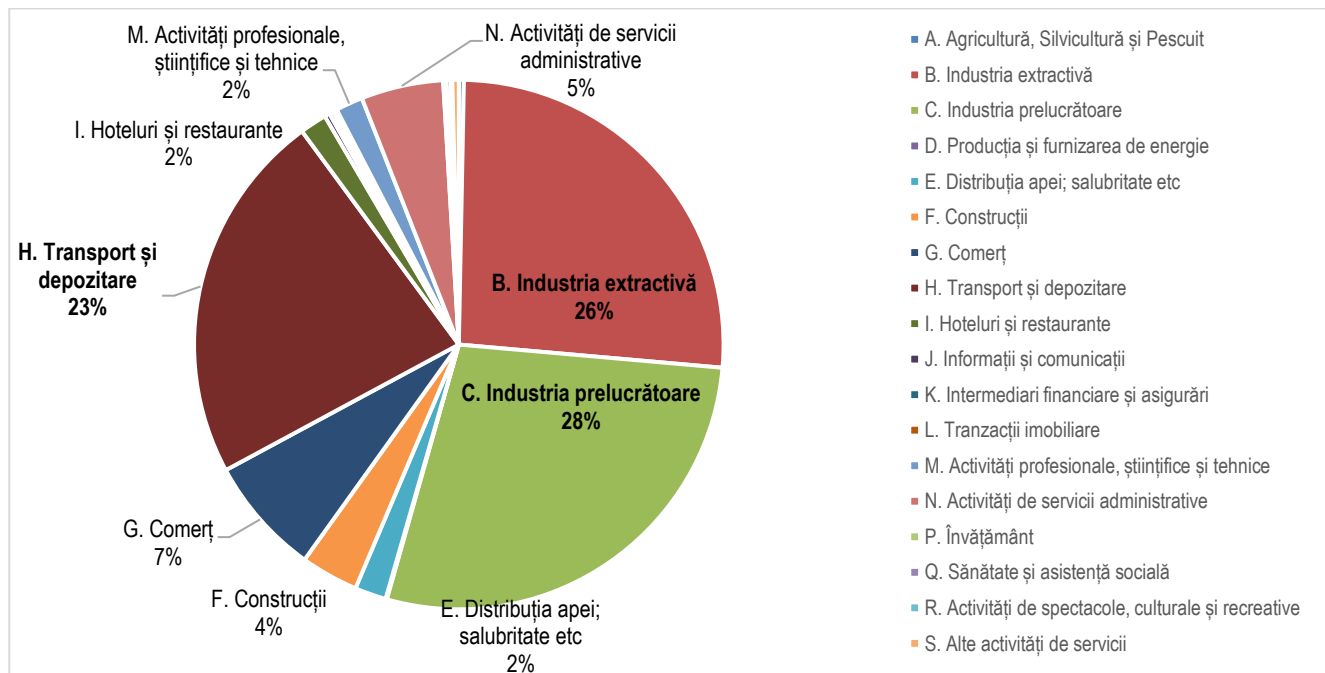
Sursa: INS - FOM104D - Numarul mediu al salariaților pe județe și localități

Din punctul de vedere al structurii ocupării, se observă că 3 dintre sectoarele de activitate predominante din municipiul Mediaș concentrează aproximativ 75% din salariați. Astfel, cei mai mulți salariați se regăsesc în industria prelucrătoare (28%), urmată de industria extractivă (26%) și de sectorul transporturi și depozitare (23%).

În percepția angajatorilor, sunt domeniile în care calitatea muncii lasă de dorit, deși nivelul salarial este similar celui practicat în Sibiu. Companiile rezolvă problema transportului angajaților pe cont propriu.

Figură 14: Ponderea salariaților pe domenii de activitate în Mediaș, în perioada 2009-2018

Sursa: www.listafirme.ro

Șomajul pe plan local

Din datele furnizate de AJOFM și INS, în anul 2019 se înregistrează o scădere cu aprox. 60% față de anul 2015 a numărului de șomeri înregistrați și o creștere cu 12% față de anul 2018 (singura creștere înregistrată în perioada analizată), numărul șomerilor atingând valoarea de 250 persoane în Municipiul Mediaș.

Tabel 14. Evoluția șomerilor înregistrați la nivelul localității Mediaș, pe sexe, în perioada 2010-2019

	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013	Anul 2014	Anul 2015	Anul 2016	Anul 2017	Anul 2018	Anul 2019
Total	1.196	877	917	847	644	610	426	301	223	250
Masculin	631	397	465	437	368	336	231	160	105	127
Feminin	565	480	452	410	276	274	195	141	118	123

Sursa: Institutul Național de Statistică și date AJFOM Sibiu

Se observă faptul că populația masculină a fost ușor mai afectată (cu excepția anului 2018), reprezentând 49,20% din totalul șomerilor. Numărul șomerilor este în scădere în ultimii 10 ani, cu o ușoară creștere în anii 2012 și 2019 față de numărul înregistrat în perioada anterioară.

Din datele furnizate de AJOFM Sibiu³⁷, ponderea șomerilor în total populație stabilă și activă de la nivelul municipiului Mediaș este de 0,65% pentru luna decembrie 2019.

Analizând la nivel național, județul Sibiu se află pe locul 16 cu cei mai puțini șomeri înregistrați în anul 2018, respectiv 3.539 persoane, din care 45,10% femei. La sfârșitul lunii decembrie, rata

³⁷ Sursa: Adresa AJOFM Sibiu nr. 1275 / 03.02.2020

șomajului în județul Sibiu a fost de 1,75%³⁸. La nivelul întregii țări, rata șomajului înregistrat, calculată de ANOFM, a fost la sfârșitul lunii decembrie 2018 de 3,31%, atingând un minim istoric al ultimilor 25 ani³⁹.

Dinamica pieții muncii pe plan local determină conturarea unor programe de formare profesională ținând cont de cererile înregistrate de persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă. Astfel, în perioada 2015 – 2019, AJOFM Mediaș a organizat, în municipiul Mediaș, **cursuri de formare profesională** în următoarele ocupații: inspector / referent de resurse umane, lucrător în comerț, administrator pensiune turistică, bucătar, sudor, contabil, pentru un număr de **213 cursanți, din care 152 femei – 71,36%**⁴⁰.

5.2 Educație și infrastructura educațională existentă

Infrastructura educațională existentă

Rețeaua sistemului educațional din orașul Mediaș în anul 2019 acoperă inclusiv nivelul de învățământ liceal și postliceal și cuprinde în componența sa următoarele:

- **2 unități de educație timpurie antepreșcolare**, aflate în subordinea DASC Mediaș: Creșa nr. 1 (Str. Sondorilor nr. 18), Creșa nr. 2 (Str. 1 Decembrie nr. 34);
- **11 unități de educație preșcolară:**
  1. Grădinița cu program prelungit „Micul Prinț”
  2. Grădinița cu program normal nr. 7
  3. Grădinița cu program prelungit „Dumbrava Minunată”
  4. Grădinița cu program prelungit „Pinocchio”
  5. Grădinița cu program normal nr. 5
  6. Grădinița cu program prelungit nr. 12
  7. Grădinița cu program normal nr. 1
  8. Grădinița cu program prelungit „Piticot”
  9. Grădinița cu program prelungit „Rază de Soare”
  10. Grădinița cu program normal nr. 14
  11. Grădinița cu program prelungit „Bucuria Copiilor”
- **10 unități de educație primară și gimnazială:**
  1. Școala Gimnazială “Mihai Eminescu” Mediaș
  2. Școala Gimnazială "George Popa" Mediaș
  3. Școala Gimnazială "Cireșarii" Mediaș
  4. Școala Gimnazială Nr.4 Mediaș
  5. Școala Gimnazială Nr.7 Mediaș
  6. Școala Gimnazială "Constantin Ioan Motaș" Mediaș
  7. Școala Gimnazială “Hermann Oberth” Mediaș

³⁸ Sursa: Comunicat de presă AJOFM Sibiu

³⁹ Sursa: Raportul de activitate al ANFOM pentru anul 2018

⁴⁰ Sursa: Date furnizate de AJOFM Sibiu prin adresa nr. 1275 / 03.02.2020

8. Școala Gimnazială "St. Bathory" Mediaș
9. Școala Gimnazială "Ighișul Nou"
10. Centru Școlar de Educație Incluzivă Mediaș

• **5 unități liceale:**

1. Liceu Teoretic "St. L. Roth" Mediaș
2. Liceu Teoretic "Axente Sever" Mediaș
3. Liceu Tehnic "Școala Națională de Gaz" Mediaș, include învățământ profesional
4. Colegiul Tehnic "Mediensis" Mediaș, include învățământ profesional, învățământ postliceal
5. Liceul Tehnologic Automecanica Mediaș, include învățământ profesional, frecvență redusă și seral, învățământ special, învățământ postliceal

- 1 colegiu universitar: Colegiul Universitar "Lucian Blaga" din Mediaș, din cadrul Universității "Lucian Blaga" din Sibiu.

Centru Școlar de Educație Incluzivă Mediaș, subordonat Consiliului Județean Sibiu, este o școală specială cu internat pentru copii cu deficiențe mintale și de auz. Centrul cuprinde cabinet de kinetoterapie, cabinet logopedic, cabinet psihologic, cabinet medical și cabinet e-Learning (AeL).

Unitățile de învățământ au o bază materială (săli de clasă, biblioteci, laboratoare), respectiv umană (cadre didactice) care asigură în bune condiții desfășurarea actului educațional, dar necesită diferite investiții atât în privința infrastructurii, cât și în ceea ce privește pregătirea continuă a cadrelor didactice în vederea adaptării la cerințele pieței, inclusiv la nivel local, prin specializările prevăzute în oferta educațională.

Tabel 15. Infrastructura de învățământ, pe niveluri de educație, din Mediaș – anul 2018

	Sali de clasa (cabinele școlare/ amfiteatre)	Laboratoare școlare	Sali de gimnastica	Ateliere școlare	Terenuri de sport	PC- uri
Învățământ anteprescolar	3					1
Învățământ prescolar	69					67
Învățământ primar și gimnazial (inclusiv învățământul special)	192	25	8	3	6	308
Învățământ primar și gimnazial	182	16	7	3	5	279
Învățământ special primar și gimnazial	10	9	1		1	29
Învățământ liceal	138	37	5	22	6	580
Învățământ postliceal și de maistri	9	6		1		48
Total	411	68	13	26	12	1.004

Sursa: prelucrare date furnizate de INS, consultare februarie 2020

Se poate observa faptul că cele mai multe dotări materiale, precum și cea mai diversificată gamă se află în unitățile primare și gimnaziale și în cele liceale. Infrastructura educațională este importantă și în perspectiva creșterii calității vieții pentru locuitori, în special pentru motivarea tinerilor de a rămâne în localitate sau de a reveni după finalizarea studiilor. În acest sens, Primăria depune eforturi pentru a crea facilități tinerilor care doresc să rămână în oraș, prin construirea de blocuri tip ANL.

În privința internatelor, deși liceele tehnologice au cerere pentru acest tip de infrastructură, internatele existente nu sunt funcționale și necesită reabilitări.

Infrastructura educațională trebuie modernizată, în special în ceea ce privește anveloparea termică a clădirilor, reabilitarea campusurilor, dotarea cu tehnică modernă atât în domeniul TIC (ex. smart table) cât și în ceea ce privește dotarea laboratoarelor.

Grădinițele din Mediaș sunt dotate corespunzător; în privința creșelor se remarcă necesitatea înființării unor noi, în special în cartierul Vitrometan.

Situația școlarizării

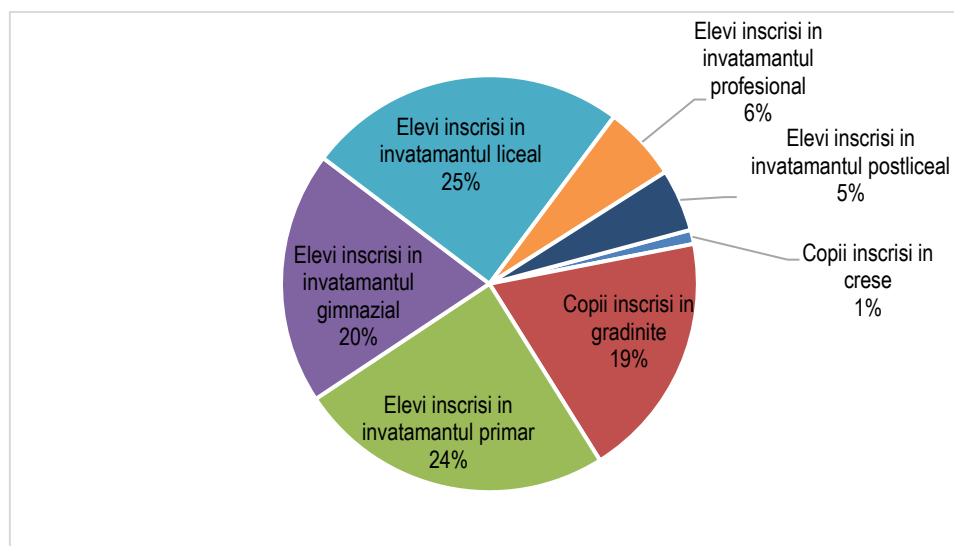
Populația școlară înregistrează o tendință de scădere în ultimii 10 ani, numărul de elevi din 2018 fiind cu 18% mai mic decât în anul 2009, ceea ce reprezintă o scădere cu 1.737 persoane.

Tabel 16. Evoluția populației școlare, pe niveluri de educație în Mediaș

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Copii înscriși în creșe						66	64	39	58	88
Copii înscriși în grădinite	1.646	1.750	1.784	1.636	1.645	1.655	1.570	1.535	1.550	1.532
Elevi înscriși în învățământul primar (inclusiv învățământul special)	2.058	1.998	1.959	2.183	2.189	2.137	2.093	2.010	2.063	1.965
Elevi înscriși în învățământul gimnazial (inclusiv învățământul special)	2.192	2.134	2.000	1.988	1.945	1.858	1.792	1.724	1.599	1.569
Elevi înscriși în învățământul liceal	3.031	3.133	3.265	3.025	2.759	2.345	2.101	2.068	2.005	1.990
Elevi înscriși în învățământul profesional	535	228	52	130	203	394	465	459	443	463
Elevi înscriși în învățământul postliceal (inclusiv învățământul special)	161	188	178	151	133	221	267	283	354	387
	9.623	9.431	9.238	9.113	8.874	8.676	8.352	8.118	8.072	7.994

Sursa: prelucrare date INS (SCL103D), consultare februarie 2020

Figura 15. Distribuția populației școlare, pe niveluri de educație în Mediaș, în anul 2018

Sursa: Prelucrare proprie pe baza informațiilor furnizate de Institutul Național de Statistică și Fișa localității Mediaș

Din datele furnizate de Inspectoratul Școlar Județean Sibiu, populația școlară la început de an școlar 2018 – 2019 este formată din 5.194 elevi înscriși în învățământul primar, gimnazial, liceal și postliceal.

Tabel 17. Nr. elevi înscriși la început de an școlar 2018 – 2019 în Mediaș, pe niveluri de educație

Populația școlară pe niveluri de educație, în Mediaș	Nr. elevi înscriși la început de an școlar 2018 - 2019
Elevi înscriși în învățământul primar	1.937
Elevi înscriși în învățământul gimnazial	965
Elevi înscriși în învățământul liceal	1.734
Elevi înscriși în învățământul profesional, inclusiv învățământul special)	463
Elevi înscriși în învățământul postliceal	95
TOTAL	5.194

Sursa: Prelucrarea datelor furnizate de ISJ Sibiu, informare din 27.01.2020

Rata de abandon înregistrată în ultimul an este scăzută (0,85%) și este întâlnită în special în cazul învățământului profesional și învățământul liceal zi, ciclul inferior și în foarte puține cazuri în învățământul gimnazial.

Rata de promovabilitate de examenul de bacalaureat din sesiunea iunie – iulie 2019 a fost de 83,96%.

La nivelul anului 2017 (ultimul an pentru care sunt disponibile date INS), în Mediaș, s-au înregistrat 1.044 de absolvenți ai unităților școlare din localitate, din care 10,06% sunt absolvenți de liceu. Se remarcă numărul în creștere al absolvenților de învățământ gimnazial special, ceea ce

Tabel 18. Evoluția absolvenților pe niveluri de educație, în Mediaș, în perioada 2010 – 2017

Niveluri de instruire	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Primar și gimnazial (inclusiv învățământul special)	546	430	434	445	420	431	393	387
Gimnazial			423	426	406	414	382	365
Gimnazial special			11	19	14	17	11	22
Liceal	736	584	667	542	603	452	480	437
Profesional	187	47	18	89	92	93	113	105
Postliceal (inclusiv învățământul special)	47	44	59	37	38	49	75	115
Tehnic de maistri	70	39	28					
Total	1.586	1.144	1.206	1.113	1.191	1.025	1.061	1.044

Sursa: Institutul Național de Statistică (SCL109D)

Oferta educațională

Proiectul de cercetare privind orientarea școlară și profesională a elevilor de clasa a VII-a I la nivelul județului Sibiu indică faptul că 81,2% dintre elevii participanți la cercetare vor să urmeze liceul la zi și 12% dintre elevi ar dori să urmeze o școală profesională. Opțiunile elevilor participanți la studiu

În ceea ce privește liceul pe care doresc să îl urmeze și viitoarea lor profesie/meserie indică preferința pentru următoarele specializări/ domenii⁴¹:

Tabel 19. Preferințele elevilor din Sibiu care optează pentru continuarea studiilor într-un liceu, cu privire la domeniile de specializare, an școlar 2018 - 2019

Filieră	Opțiuni	Concluzii
Filiera teoretică (66,5%)	<ul style="list-style-type: none"> Științele naturii (34,4%) Matematica și informatică (30,1%) Filologie (25,9%) Științe sociale (9,6%) 	În cadrul unui liceu teoretic, 64,5% dintre elevi optează spre filiera reală, în detrimentul celei umane, în acord cu tendințele internaționale de promovare a STEM (Science, Technology, Engineering, Math)
Filiera tehnologică (16,2%)	<ul style="list-style-type: none"> Servicii (61,1%) – în special domeniile economic și turism Tehnic (25,6%) – în special domeniile mecanic și electric Resurse naturale și protecția mediului (13,3%) – în special agricultură 	În ceea ce privește serviciile, viitorii absolvenți par mai interesați de specializările din domeniul economic și din turism și alimentație, în timp ce comerțul și estetica și igiena corpului omenesc prezintă un grad mai scăzut de atractivitate. Tot mai puțini elevi sunt interesați de specializări tehnice precum: chimie industrială, industria textilă și pielărie, producție media, fabricarea produselor din lemn., în timp ce interesul mai ridicat este pentru specializările mecanic și electric.
Filieră vocațională (17,3%)	<ul style="list-style-type: none"> Pedagogic (31,1%) Artistic – (30,7%) Sportiv (25,5%) Militar (11,5%) Teologic (1,2%) 	

Sursa: CJRAE Sibiu – Studiu privind opțiunile școlare și profesionale ale elevilor din clasa aVIII-a. An școlar 2018-2019

În ceea ce privește continuarea studiilor în cadrul unei școli profesionale, interesul este mai scăzut (12%), ceea ce indică nevoia unui alt tip de abordare a domeniului formării profesionale. În rândul celor care optează pentru acest tip de studii, se remarcă interesul crescut este pentru domeniul mecanic (78,8% dintre elevii care intenționează să urmeze o școală profesională), în special pentru calificarea mecanic auto, domeniu urmat de turismul și alimentația (26,8% dintre elevii care au optat pentru școala profesională), cât și calificarea în domeniul esteticii și igienii corpului omenesc (16,7%).

Conform studiului realizat de CJRAE Sibiu, în municipiul Mediaș, Liceul Teoretic „A. Sever” Mediaș ocupă primul loc în preferințele elevilor, urmat de Liceul Tehnologic „SNG” Mediaș. Mai puțin atractiv pentru elevi este Liceul Tehnologic Automecanica Mediaș.

În ceea ce privește **oferta educațională**, în Mediaș întâlnim următoarele domenii de specializare în cadrul învățământului liceal tehnologic:

⁴¹ Sursa: CJRAE Sibiu – Studiu privind opțiunile școlare și profesionale ale elevilor din clasa aVIII-a. An școlar 2018-2019

- Mecanică: sudor, tinichigiu auto, construcții și lucrări publice, electrician de joasă tensiune, electromecanic
- Servicii: Frizer – coafor/manichiurist/pedichiurist, cosmetician
- Turism și restaurante: tehnician în gastronomie, tehnician în turism, ospătar –chelner-bucătar, lucrător în domeniul hotelier
- Economic: tehnician în activități economice, comerciant-vânzător
- Tehnician operator tehnică de calcul

Studiul CJRAE remarcă și existența unor calificări ale școlilor profesionale care prezintă un interes foarte scăzut pentru elevi, ca de exemplu: lăcătuș construcții metalice și utilaj tehnologic, sculer matrițer, instalator rețele de distribuție și magistrale de gaze, instalator instalații de încălzire centrală, preparator produse din carne și pește, confecționar îmbrăcăminte după comandă. Deși există calificări unice în țară în domeniul gazelor naturale, cererea pentru aceste specializări este scăzută.

În privința studiilor universitare, în Mediaș există următoarele specializări:

- Exploatarea și Valorificarea Gazelor Naturale
- Tehnologii în Industrie Extractivă, autorizație provizorie
- Transportul, depozitarea și distribuția hidrocarburilor, autorizație provizorie
- Inginerie Economică
- Administrație Publică
- Finanțe, Asigurări, Bănci și Burse de Valori.

Din 2009 până în prezent, numărul personalului didactic a scăzut cu 18%, respectiv cu aceeași rată de scădere ca cea înregistrată în ceea ce privește numărul de elevi înscriși în învățământ.

Tabel 20. Evoluția personalului didactic pe niveluri de educație, în Mediaș

Niveluri de instruire	Anul 2009	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013	Anul 2014	Anul 2015	Anul 2016	Anul 2017	Anul 2018
Total	649	651	635	602	639	549	574	569	576	602
Invatamant anteprescolar	:	:	:	:	:	:	:	:	3	3
Invatamant prescolar	90	85	85	81	90	83	84	85	87	83
Invatamant primar si gimnazial (inclusiv invatamantul special)	262	287	273	299	288	239	272	271	278	305
Invatamant primar (inclusiv invatamantul special)	70	78	73	93	91	91	99	98	99	103
Invatamant gimnazial (inclusiv invatamantul special)	192	209	200	206	197	148	173	173	179	202
Invatamant primar si gimnazial	:	:	:	:	237	188	221	220	227	254
Invatamant primar	:	:	:	:	73	73	81	80	81	85
Invatamant gimnazial	:	:	:	:	164	115	140	140	146	169
Invatamant special primar si gimnazial	:	:	:	:	51	51	51	51	51	51
Invatamant special primar	:	:	:	:	18	18	18	18	18	18
Invatamant special gimnazial	:	:	:	:	33	33	33	33	33	33
Invatamant liceal	234	252	249	198	239	207	200	198	193	196
Invatamant profesional	33	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Invatamant superior	30	27	28	24	22	20	18	15	15	15
Invatamant superior privat	30	27	28	24	22	20	18	15	15	15

Sursa: Institutul Național de Statistică și Fișa localității Mediaș

5.3 Infrastructura socială

Aplicarea politicilor sociale la nivel local în domeniul protecției copilului, familiei, persoanelor singure, persoanelor vârstnice, persoanelor cu handicap, precum și oricăror persoane aflate în nevoie, este asigurată de Direcția de Asistență Socială Mediaș. DAS Mediaș a fost înființată în anul 2006 și funcționează ca instituție publică de interes local, cu personalitate juridică, prestatoare de servicii publice și de utilitate publică, acordând servicii sociale primare și specializate, în condițiile prevăzute de lege. La nivelul Municipiului, prestațiile sociale aflate în plată la AJPIS Sibiu au următoarele destinații:

Tabel 21. Situația prestațiilor sociale aflate în plată la nivelul Municipiului Mediaș în anul 2019

Nr. crt.	Tip prestație	Număr beneficiari
1.	Alocație de stat pentru copii	6.520
2.	Alocație de plasament	43
3.	Indemnizație hrană	47
4.	Venim minim garantat	38
5.	Alocație pentru susținerea familiei	91
6.	Indemnizație pentru creșterea copilului	551
7.	Persoane cu dizabilități	3.550

Sursa: Date furnizate de AJPIS Sibiu⁴²

În Mediaș, conform datelor publicate de Ministerul Muncii, sunt acreditate în baza legii 197 / 2012 8 tipuri de servicii sociale, unele aflate în subordinea CJ Sibiu și în structura DGASPC Sibiu și altele în furnizate de organisme private autorizate.

Tabel 22. Tipurile de servicii sociale acreditate în baza legii 197/2012 la nivelul Municipiului Mediaș

Nr. crt.	Tip serviciu social	Furnizor acreditat	Denumire serviciu social	Adresă serviciu social
1.	Centre rezidențiale de îngrijire și asistență pentru persoane vârstnice	Asociația Sfântul Mihail Mărturisitorul	Cămin pentru persoane vârstnice Sfântul Mihail Mărturisitorul	str. Acad. Ioan Moraru, nr. 7
2.	Centre de preparare și distribuire a hranei pentru persoane în risc de sărăcie	Asociația Evanghelică de Diaconie Mediaș	Bucătăria pe roți	
3.	Centre de zi pentru copii: copii în familie, copii separați sau în risc de separare de părinți	Asociația Caritas Mitropolitan Greco - Catolic Blaj	Centrul de recuperare neuromotorie Pruncul Isus	str. 1 Decembrie 1918, nr. 23 A
4.	Centre de zi pentru persoane adulte cu dizabilitati	Asociația română pentru persoane cu handicap mintal - filiala Mediaș (A.R.P.E.H.A.M)	Centrul de zi pentru adulti cu handicap mintal	Str. Sondorilor, nr. 16
5.		Asociația Phoenix Speranța	Centrul de zi de integrare socială și socioprofesională	str. George Topârceanu, nr. 14
6.		Asociația Love&Light Romania	Centru Rezidențial Sanctuarul	Str. Morii, nr. 33

⁴² Sursa: Adresa AJPIS Sibiu din 28.01.2020

Nr. crt.	Tip serviciu social	Furnizor acreditat	Denumire serviciu social	Adresă serviciu social
7.		Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Sibiu	Centrul de recuperare și reabilitare pentru persoane cu handicap / CRRPH Mediaș	str. Luncii, nr. 1
8.	Centrul de integrare prin terapie ocupatională	Direcția generală de asistență socială și protecția copilului Sibiu	Centrul de integrare prin terapie ocupatională / CITO Mediaș	Str. George Topârceanu nr.14
9.	Centre rezidențiale de îngrijire și asistență pentru persoanele fără adăpost	Primăria Municipiului Mediaș - Direcția de Asistență Socială	Adăpost de noapte și asistență de reinserție pentru persoane fără adăpost	str. Luncii, nr. 1, bl. 3, parter
10.	Centre rezidențiale de îngrijire și asistență medico-socială pentru persoane vârstnice, bolnavi cronici în fază terminală	Unitatea de Asistență Medico Socială Mediaș	Unitatea de Asistență Medico Socială Mediaș	str. Academician Ioan Moraru nr. 7
11.	Centre rezidențiale de îngrijire și asistență pentru victimele violenței în familie (domestice)	Asociația Casa de Femei Creștină Germană Estera	Centrul pentru adăpostirea victimelor violenței în familie (adăpost)	
12.		Asociația Casa de Femei Creștină Germană Estera	Centrul de recuperare pentru victimele violenței domestice	str. Luncii, nr. 1, bl. 3, parter

Sursa: <http://www.mmuncii.ro/> - Servicii Sociale licențiate în baza Legii nr.197/2012⁴³

Majoritatea centrelor funcționează la capacitate maximă sau aproape de maxim, cererea pentru programe de tip școală după școală fiind semnificativ mai mare decât oferta disponibilă la nivelul municipiului.

Tabel 23. Capacitatea centrelor care furnizează servicii sociale la nivelul Municipiului Mediaș și gradul de ocupare al acestora

Nr. crt.	Tip serviciu	Denumire centru	Adresă	Capacitate (nr. locuri)	Grad de ocupare (nr. beneficiari, %)
1.	Servicii de îngrijire de zi pentru copii, aflate în subordinea Consiliului local	Creșa nr. 1 Mediaș	str. Sondorilor, nr. 16	30	30 / 100%
2.		Creșa nr. 2 Mediaș	str. 1 Decembrie, nr. 34	60	60 / 100%
3.		Școală după Școală - Șc. Cireșarii Mediaș	str. Sticlei, nr. 16	18	45 / 250%
4.		Școală după Școală - Șc. nr. 7 Mediaș	str. 1 Decembrie, nr. 34	24	30 / 125%
5.	Servicii de îngrijire de zi pentru copii în subordinea OPA	Centru de zi de integrare socială și socioprofesională al Asociației Phoenix Speranța	str. G. Topirceanu, nr. 14	50	40 / 80%
6.		Centru de recuperare neuromotorie Pruncul Isus Mediaș	str. 1 Decembrie, nr. 23A	50	50 / 100%
7.	Servicii de asistență socială destinate adulților cu dizabilități aflate în subordinea CJ Sibiu și în structura DGASPC Sibiu	CRRPH Mediaș	str. Luncii, nr. 1	50	49 / 98%
8.		CITO Mediaș	str. Topârceanu, nr. 14	50	47 / 94%

Sursa: Date furnizate de DGASPC Sibiu, adresa nr. 4173/31.01.2020

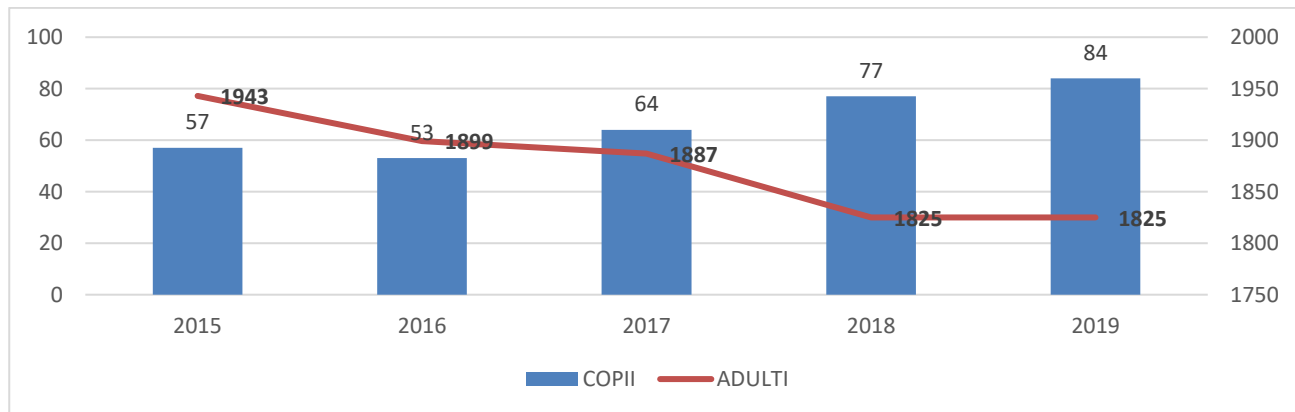
⁴³ Sursa: <http://www.mmuncii.ro/j33/index.php/ro/2014-domenii/familie/politici-familiale-incluziune-si-asistenta-sociala/4848>, actualizare în februarie 2020

În ceea ce privește situația persoanelor cu handicap, se remarcă creșterea numărului de copii încadrați într-o categorie de handicap în ultimii 5 ani, în timp ce numărul adulților încadrați cu grad de handicap este în scădere. Practic, numărul copiilor cu handicap a crescut cu 27 persoane (47,37%).

Figură 16: Evoluția numărului persoanelor cu handicap din Municipiul Mediaș, adulți și copii, în perioada 2015 – 2019

Sursa: Prelucrare după date furnizate de DGASPC Sibiu, adresa nr. 4173/31.01.2020

Numărul total de persoane cu handicap din municipiul Mediaș, la 31.12.2019 este de 2012 persoane (instituționalizate și neinstituționalizate). Numărul asistenților personali valabil pentru aceeași dată este de 116 persoane, din care 17 au în grijă copii și 99 au în grijă adulți. Numărul asistenților maternași profesioniști este de 11 persoane, care au în grijă 19 copii.

Numărul copiilor instituționalizați a scăzut în ultimii 5 ani de la 56 copii în 2015, la 38 copii în 2019. În această evidență sunt incluși copii cu domiciliul mamei pe raza municipiului Mediaș; cazurile includ plasament la AMP / rude / alții, plasament în sistem rezidențial, plasament la OPA.

Se înregistrează numai 3 familii cu copii ai căror părinți sunt plecați la muncă în străinătate, într-unul din cazuri ambii părinți sunt plecați. Situația este valabilă pentru trimestrul IV al anului 2019.

Pe plan local, există mai multe ONG-uri care au activitate socială în Mediaș, printre care:

- Asociația Phoenix Speranța
- Asociația Caritas Mitropolitan Greco - Catolic Blaj
- Asociația Sfântul Casian Mediaș
- Asociația Casa de Femei Creștină Germană Estera

DGASPC Sibiu are încheiate 4 parteneriate active.

Se remarcă nevoia centrelor tip școală după școală, cererea depășind capacitatea disponibilă pentru cele 2 centre existente la nivelul municipiului.

5.4 Sănătate (infrastructură, resurse umane)

În ceea ce privește infrastructură de sănătate publică, în Mediaș există 1 spital municipal, 1 ambulatoriu integrat spitalului, 2 policlinici, 1 dispensar, 1 unitate medico – socială, 1 punct de lucru al centrelor de dializă, 6 cabinete de medicină generală, 7 cabinete medicale școlare, 37 cabinete medicale de familie, 1 societate medicală civilă, 44 cabinete stomatologice, 39 cabinete medicale de specialitate, 20 farmacii, 2 laboratoare medicale, 10 laboratoare de tehnică dentară. În ultimii 10 ani, se remarcă o creștere a numărului de cabinete medicale școlare, cabinete medicale de familie, cabinete stomatologice și a numărului farmaciilor.

Tabel 24. Evoluția unităților sanitare, pe categorii de unități în localitatea Mediaș

Categoriile de unitati sanitare	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Spitale	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Ambulatorii de specialitate	1									
Ambulatorii integrate spitalului	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Policlinici	2	3	3	3	3	1	1	1	2	2
Dispensare medicale	1		1	1	1	1	1	1	1	1
Unitati medico-sociale	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Puncte de lucru ale centrelor de dializa										1
Cabinete medicale de medicina generala	9	10	11	10	10	10	10	8	8	6
Cabinete medicale scolare	2	4	4	4	4	4	4	7	7	7
Cabinete medicale de familie	33	44	38	35	35	37	36	36	37	37
Societate medicala civila			1	1	1	1	1	1	1	:
Cabinete stomatologice	29	30	35	36	38	37	42	48	42	44
Cabinete medicale de specialitate	33	24	26	26	28	38	40	40	40	39
Societate civila medicala de specialitate										1
Farmacii	15	19	20	20	20	20	20	19	19	20
Crese	1	3	3	2	2					
Laboratoare medicale	6	10	10	10	10	11	2	2	2	2
Laboratoare de tehnica dentara	10	10	10	10	10	10	10	9	10	10

Sursa: Date INS (SAN101B - Unitati sanitare)

În 2018, în cadrul spitalului erau 335 paturi, 44 în unitatea medico-socială și 12 în centrul de dializă.

Serviciul de Ambulanță Mediaș este în curs de modernizare, însă proiectele stagnează din lipsă de fonduri. În 2018, Serviciul local de ambulanță a fost dotat cu două autospeciale noi, însă pe ambulanțe nu sunt medici ci se intervine în echipe asistent - ambulanțier, nu există o stație de salvare în Mediaș ci sunt puse la dispoziție spații în cadrul spitalului. Serviciul de Ambulanță Mediaș ar putea beneficia și de un nou sediu, fiind aprobat un proiect de hotărâre privind darea în folosință gratuită către Serviciul Județean de Ambulanță, a unor spații situate pe Aleea Comandor Dimitrie Moraru. Este necesară o stație de ambulanță realizată la standarde, cu linie de gardă și heliport.

5.5 Cultură și culte

Viața culturală a unei localități are un impact semnificativ în creșterea calității vieții locuitorilor săi, cultura având un rol important în dezvoltarea urbană, conștientizat în multe din strategiile de dezvoltare ale orașelor lumii.

Privind cultura ca mod de viață al unei anumite comunități, se remarcă patrimoniul construit al municipiului Mediaș care cuprinde cetăți, castele, muzee, biserci, monumente. Centrul istoric al orașului este un adevărat muzeu în aer liber, monumentele medievale din Piața Castelului fiind unice în Transilvania.

Ca și proces al dezvoltării intelectuale, spirituale și estetice, o analiza a vieții culturale implică o analiză a infrastructurii care sprijină acest proces.

În Mediaș sunt 18 biblioteci, cu 3 mai puține față de acum 10 ani. Numărul de cititori activi a scăzut cu aprox. 80% față de anul 2011, însă numărul mediu al volumelor eliberate pe cititor a crescut cu aprox. 150% față de același an de referință⁴⁴.

În privința muzeelor, Mediașul dispune de un număr de 5 muzee și colecții publice, care atrage un număr din ce în ce mai mare de vizitatori (13.719 vizitatori în 2018 față de 6.090 vizitatori în urmă cu 10 ani):

- **Muzeul Municipal Mediaș** - cea mai veche dintre instituțiile de cultură existente astăzi la Mediaș, muzeul cuprinde aproximativ 30.000 de bunuri culturale împărțite pe mai multe domenii: istorie - arheologie (istorie românească, germană și maghiară, istorie dacică și primitivă), etnografie, artă, științele naturii (4.000 de obiecte din toate domeniile științei).
- **Casa memorială "Hermann Oberth"** – muzeul a fost inaugurat în 1994, în memoria marelui savant Hermann Julius Oberth (1894 - 1989), pionier al zborurilor interplanetare și a tehnicii rachetei. De ziua Mediașului și de 1 Decembrie se organizează parade cu avioane.
- **Casa Memorială "Stephan Ludwig Roth"** – în memoria gânditorului și revoluționarului pașoptist din Transilvania Stephan Ludwig Roth (1796 - 1849)
- **Centrul de Documentare și Informare Gaze Naturale** - pune în valoare sectorul gazelor naturale prin organizarea de expoziții tematice și manifestări științifice. Expozițiile sunt prezentate într-o manieră modernă, prin intermediul sistemelor audio și video și cuprind colecții de piese, machete, documente, brevete și distincții ce atestă importanța descoperirii gazelor naturale în România și o colecție de minerale ce cuprinde o gamă variată de roci.

În municipiul Mediaș sunt prezente 13 culte religioase din cele 18 recunoscute oficial pe teritoriul României. Primăria Municipiului Mediaș sprijină parohiile sau bisericile locale prin acordarea de sprijin financiar pentru diverse lucrări de investiții sau renovări, realizarea picturilor sau susținerea costurilor cu încălzirea pe timpul iernii. Dintre acestea, amintim: Parohia Ortodoxă Sfânta Treime, Parohia Ortodoxă Română Buna Vestire, Parohiei Ortodoxe Române Catedrală I, Parohia Ortodoxă Română Catedrala II, Parohia Evanghelică, Parohia Reformată, Biserica Unitariană, Parohia Greco-Catolice Române Unite cu Roma, Parohia Romano-Catolică, Biserica Creștină După Evanghelie.

⁴⁴ Sursa: INS - date prelucrate: ART101B, ART107A, ART108A

În privința evenimentelor culturale, pe parcursul anului se organizează diverse manifestări, unele devenite tradiționale, dar și concerte simfonice, concerte de fanfară, piese de teatru, seri de balet sau lansări de cărți. Multe dintre aceste evenimente sunt susținute sau organizate de Primăria Municipiului Mediaș, sub coordonarea viceprimarului municipiului Mediaș. Pentru anul 2020 au fost planificate 89 evenimente.

Printre manifestările cu caracter repetitiv se înscriu:

- Serbarea câmpenească Maiaș, Târg de Paște, Jocul de Țuru (în prima zi de Paști),
- Festivaluri –
  - Festivalul medieval Mediaș - Cetate Medievală (luna iulie),
  - Festivalul Recoltei
  - Festivalul de Dansuri Maghiare - Zilele Culturii Maghiare,
  - Festivalul Berii,
  - Weinfest Mediaș,
  - Festival de Film în aer liber
  - mediasCaravana Filmelor
- Zile festive - Ziua Mediașului, Ziua Universală a Iei, Ziua Recoltei, Ziua Internațională a Vârstnicului,
- Ateliere și concerte:
  - Concertul de Rusalii,
  - Festivalul concurs de muzică folk „Mediaș, Cetate Seculară”
  - Filarmonică din Sibiu susține lunar concerte în Mediaș
- Altele: Concurs Internațional de gastronomie, Let's Do It Mediaș – acțiuni de curățenie cu implicarea voluntarilor.

5.6 Infrastructura de agrement. Tineret și sport

În privința infrastructurii de agrement, percepția comunității este că sunt extrem de reduse posibilitățile de petrecere a timpului liber în municipiul Mediaș, în special în cursul serilor. Din acest motiv, orașul devine tot mai neatractiv pentru tineri, care aleg să plece în alte localități, mai ales dacă își continuă studiile în afara Mediașului.

Ca evenimente sportive, se remarcă Mediaș Bike Marathon, o competiție de ciclism cross-country care are ca scop promovarea vieții active, mai aproape de natură dar și multe alte competiții de fotbal, șah, atletism, handbal sau baschet.

Alte evenimente sportive:

- Crosul Binder, organizat anual pe traseu de semimaraton de 22,5 km.
- Bucuria Mișcării, un proiect amplu adresat copiilor din clasele I – IV, în cadrul căruia sunt organizate competiții sportive variate: mintenis de câmp, minibaschet, minifotbal, miniatletism, minhandbal
- Campionatul Național de Viteză în Coastă 2 – Cupa Mediașului – pentru pasionați ai sportului cu motor.

În Mediaș sunt 3 bazine de înot, proprietate privată.

S-a constatat necesitatea și oportunitatea amenajării zonei de agrement pe malul râului Târnava Mare, prin realizarea pe malul drept al râului Târnava Mare între Str. Baznei și str. Titus Andronic a unei alei pietonale și a unei piste de biciclete precum și a unor zone de repaus cu bănci, aparate de joacă, arbori decorativi, etc.

Cu scopul de a crește gradul de atractivitate al orașului pentru tinerii care doresc să rămână în oraș, Primăria Municipiului depune eforturi și realizează o serie de investiții precum: construirea de blocuri tip ANL, modernizarea parcurilor, diversificarea ofertei educaționale (școală germană, grădinița germană), încurajarea parteneriatelor între mediul de afaceri și structurile educaționale – de ex. sponsorizarea grupului de robotică de la liceu de către mediul de afaceri.

6. Capacitate administrativă și mediul asociativ

6.1 Capacitate administrativă

Relația dintre administrația publică și cetățeni a fost întotdeauna una destul de controversată, fiecare parte având așteptări care nu au fost întotdeauna satisfăcute de cealaltă parte. Dacă așteptările cetățenilor sunt legate de transparență și eficiența serviciilor publice, așteptările aparatului administrativ sunt legate de implicare activă a cetățenilor în viața comunității.

Organigrama aparatului de specialitate al Primarului Municipiului Mediaș cuprinde următoarele compartimente, direcții și servicii:

- *în subordinea Primarului* funcționează Cabinetul Primarului; Compartimentul de Audit; Compartimentul Situații de Urgență Securitatea Muncii și Protecția Mediului; Direcția Patrimoniu cu Serviciul Patrimoniu și Serviciul Cadastru, Topometrie, administrare terenuri agricole și forestiere, Direcția Tehnică cu Serviciul Achiziții Publice și Serviciul Investiții, Direcția Economică cu Compartimentul de autorizare activități comerciale și susținerea înființării întreprinderilor mici și mijlocii, Compartimentul Resurse Umane Salarizare, Compartiment Informatică, Serviciul Buget Contabilitate, Direcția Arhitect Șef cu Compartiment Urbanism și Serviciul Autorizări și Disciplină în Construcții; Direcția Municipală de Cultură, Sport, Turism și Tineret, Direcția de Administrare a Domeniului Public, Direcția Poliția Locală; Direcția Fiscală Locală; Clubul Sportiv Municipal Mediaș; Direcția de Asistență Socială; Unitatea Medico-Socială; Spitalul Municipal Mediaș.
- *în subordinea Viceprimarului* funcționează Serviciul de Învățământ Sănătate, Compartimentul Relații publice și Direcția Municipală pentru Cultură, Sport, Turism și Tineret.
- *Administratorul public* coordonează activitatea: Direcției Tehnice, Direcției Patrimoniu, Compartimentului Unitatea Municipală pentru Monitorizarea Serviciilor Comunitare de Utilități

Publice și Guvernanță Corporativă din cadrul aparatului de specialitate al Primarului Municipiului Mediaș

- în subordinea Secretarului general al UAT funcționează: Direcția Administrație Publică Locală cu Compartimentul Centrul de informare cetățeni, Biroul Administrație Publică și Monitorizare Proceduri administrative, Biroul Juridic contencios, Compartiment Registru Agricol, Compartiment Autoritate Tutelară, precum și Aparatul permanent de lucru al Consiliului local.

În ceea ce privește investițiile programate pentru a fi implementate în perioada 2014 – 2020 conform Strategiei de Dezvoltare Durabilă Mediaș în Europa 2020, au fost finalizate aproximativ 15% în timp ce 19% din investiții au fost implementate parțial sau se află în diverse stadii de pregătire sau derulare. Aproape jumătate din investițiile planificate nu au fost implementate, în special din lipsa fondurilor necesare.

Cele mai multe dintre investițiile programate pentru 2014 – 2020 au vizat *obiectivul specific 5 de dezvoltare și reabilitare a infrastructurii*, fiind în responsabilitatea operatorilor regionali (S.C. Apa Târnavei Mari S.A. Mediaș, Meditur S.A., SC Piața Com S.A), dar și a direcțiilor de specialitate din cadrul Primăriei Mediaș. Acest obiectiv specific include și cele mai multe proiecte implementate, restul de proiecte finalizate fiind aferente *obiectivului specific 7 – Investiții durabile pentru cultură și sănătate*.

Primăria Municipiului Mediaș are pagină web proprie care oferă un set de informații utile cetățenilor, inclusiv o serie de servicii electronice de programare audiențe sau căutare în registratură sau consultare documente de interes (autorizații de construire, certificate de urbanism) și permite legătura directă cu portalul ghiseul.ro pentru plata taxelor și impozitelor locale.

Organizarea unor focus grupuri pentru identificarea de soluții punctuale este o metodă care a dat rezultate și care poate fi continuată pe plan local. Se remarcă în continuare nevoia de interacțiune online cu populația municipiului, fiind realizate demersuri pentru dezvoltarea unor servicii care să faciliteze această interacțiune.

Gradul de încasare al datoriilor pe plan local este unul ridicat, de peste 90% iar veniturile locale sunt în creștere. Puține surse din bugetul local rămân pentru a fi alocate investițiilor, pentru acestea fiind necesare surse externe de finanțare.

În 2017, Municipiul Mediaș a aderat la valorile fundamentale, principiile, obiectivele și mecanismul de monitorizare al Strategiei Naționale Anticorupție 2016 – 2020.

6.2 Mediul asociativ

În Registrul Asociațiilor și Fundațiilor figurează ca fiind înregistrate în Mediaș, cu statut activ, 462 asociații și 114 fundații. Organizațiile societății civile au un rol important în viața socială a municipiului Mediaș prin proiectele pe care le derulează în vederea susținerii comunității locale. O parte din cele mai active organizații ce activează la nivelul municipiului Mediaș sunt:

Denumire organizație	Domenii de intervenție
Asociația Phoenix Speranța www.phoenix-speranta.ro/	Asistență socială persoane cu handicap; dezvoltare socială, ameliorare probleme sociale, locuri de muncă, instruire și asistență; Servicii de îngrijire, consiliere, recuperare, reabilitare
Asociația de Turism și Ecologie Dianthus https://dianthus-medias.ro/	Asistență socială pentru copii și tineri, organizatori ai Mediaș Bike Marathon (http://marathonmedias.ro/)
Asociația Tinerilor Maghiari din Mediaș http://www.medgyes.ro/	Organizație de tineret, implicată în proiecte și evenimente culturale, sportive, religioase și de tineret.
Asociația Casa de Femei Creștină Germană Ester https://www.casaestera.ro/	Asistență socială pentru copii, tineri, familii
Asociația De Caritate Civitas Mediensis	Asistență socială pentru copii, tineri, familii, persoane vârstnice, persoane cu handicap; ajutor material/financiar pentru persoanele aflate în dificultate
Asociația de ajutorare a diabeticilor și bolnavilor oncologici Mediaș	Servicii de îngrijire: ajutor pentru igienă, consiliere, îngrijire medicală, recuperare, reabilitare. Asociația a dezvoltat relații de parteneriat cu administrația din Posano, Italia
Asociația culturală Medias Cetate Seculara http://medias-cetateseculara.ro/	Asociația are ca scop promovarea activităților cultural-artistice. Desfășoară activități de tipul promovării muzicii folk și a poeziei, organizarea de festivaluri de muzică folk, promovarea valorilor culturale, artistice, morale și a tradițiilor populare românești și universale, acțiuni de educare a tinerilor prin artă și cultură, organizarea de cursuri, colocvii și alte manifestări de profil etc.
Asociația pentru protejarea și ajutorarea handicapaților cardiaci operați din România – filiala Mediaș	Servicii sociale adresate persoanelor cu nevoi speciale
Asociația română pentru persoane cu handicap mintal - filiala Mediaș (A.R.P.E.H.A.M)	Servicii sociale de protecție, gazduire, îngrijire personală, consiliere, recuperare, integrare/reintegrare socială pentru persoanele cu handicap mintal.
Asociația Sfântul Mihail Mărturisitorul	Furnizori de servicii sociale cu scopul de a oferi persoanelor vârstnice semidependente și persoanelor care nu sunt dependente, condiții corespunzătoare de găzduire și de hrană, îngrijiri medicale, activități de socializare și de petrecere a timpului liber, asistență socială, respectiv servicii sociale.
Asociația Evanghelică de Diaconie Mediaș	Furnizori de servicii sociale - camin pentru persoane vârstnice cu o capacitate de 30 de locuri, centru de îngrijire și asistență la domiciliu în cadrul căruia funcționează cantină socială cu o capacitate de 100 locuri, deservind populația vârstnică din Mediaș cu hrana la domiciliul asistaților, serviciul de îngrijire se adresează tot populației vârstnice din Mediaș și comunelor limitrofe Mediașului.
Asociația Eco Pescar	Acțiuni cu specific ecologic, organizare evenimente cu caracter sportiv

Denumire organizație	Domenii de intervenție
Asociația handicaților și invalizi neuromotori și invalizi	Acordarea de ajutor umanitar și servicii sociale copiilor și persoanelor cu nevoi speciale
Asociația femeilor ecumenice 2005	Asistență socială pentru femei în dificultate
Fundația Hermann Oberth	Asistență socială pentru copii și tineri
Fundația lumina – Casa de copii orfani	Asistență socială pentru copii, tineri, familii, persoane cu handicap; Ajutor material/financiar pentru saraci
Asociația pentru dezvoltare armonioasă SAR ANDO CERO	Acordarea de asistență morală, juridică și consiliere în domeniul colaborării interetnice și integrării în muncă a comunităților etnice rrom, cu antecedente penale, handicap, sau fără pregătire profesională
Asociația culturală Mediașul Nostru	Asistență socială pentru copii, tineri, familii, persoane vârstnice,
Asociația nevăzătorilor	Asistență socială pentru tineri, persoane vârstnice și persoane cu handicap; Servicii de îngrijire, consiliere, recuperare și reabilitare

O inițiativă civică pentru dezvoltarea orașului, menită să faciliteze legătura dintre problemele și nevoile cetățenilor și actorii locali care ar putea interveni pentru rezolvarea acestora o constituie platforma www.medias-alert.ro, acompaniată de grupul de discuții cu același nume creat pe una din cele mai utilizate platforme de socializare la momentul actual. Aplicația, dezvoltată în 2012 și Grupul de discuții sunt mijloace de cooperare constante, centralizate și publice, între Primărie, Consiliul Local, Poliția Mediaș, serviciile publice și cetățeni, popunându-și să faciliteze un dialog proactiv în favoarea orașului. Platforma permite cetățenilor să interacționeze, să sesizeze probleme de pe domeniul public, să se informeze, și prin toate acestea, să schimbe în mod concret orașul în care trăiesc.

6.3 Asocieri regionale

Parteneriatele regionale sunt create cu scopul de a rezolva probleme sau pentru a dezvolta proiecte care acoperă o regiune mai largă, inclusiv municipiul Mediaș.

Cu scopul de a promova dezvoltarea durabilă a teritoriului Municipiului Mediaș și sat aparținător Ighișul Nou prin intervenții în zonele urbane marginalizate care să permită combaterea eficientă a sărăciei și a excluziunii sociale, s-a constituit **Asociația Grupul de Acțiune Locală ZUM Mediaș**.

Parteneriatul GAL ZUM MEDIAȘ s-a format printr-o asociere a sectorului public, privat și societății civile și va urmări punerea în aplicare a Strategiei de Dezvoltare Locală a Zonelor Urbane Marginalizate de pe raza Municipiului Mediaș.

O altă asociere realizată la nivel regional este **Asociația de Dezvoltare Intercomunitară „ECO-NORD SIBIU”**, având ca UAT-uri membre: județul Sibiu, municipiul Mediaș, orașele Dumbrăveni și Copșa Mică, precum și comunele Târnavă, Alma, Șeica Mică, Valea Viilor, Brateiu, Dârlos, Micăsasa, Bazna,

Laslea și Ațel. Scopul constituirii acestei asociații este acela de a pune în practică o abordare unitară a managementului deșeurilor la nivel zonal.

Asociația are ca obiectiv operarea unor activități din componența serviciului de salubritate a căror gestiune îi este delegată care corespunde ariei teritoriale a UAT-urilor membre ale ADI Eco-Nord Sibiu, îndeosebi în ceea ce privește realizarea indicatorilor de performanță, executarea lucrărilor încredințate operatorului și calitatea serviciilor furnizate utilizatorilor.

Și **Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Apa Târnavei Mari** a fost constituită în scopul înființării, organizării, reglementării, finanțării, exploatarei, monitorizării și gestionării în comun a serviciului de alimentare cu apă și de canalizare pe raza de competență a UAT-urile membre, precum și realizarea unor proiecte de investiții publice de interes zonal sau regional. Asociația are 33 membri, printre care și Municipiul Mediaș.

6.4 Experiența locală privind proiectele cu finanțare nerambursabilă

Primăria Municipiului Mediaș, atât direct, cât și prin intermediul operatorilor regionali, au experiență semnificativă în accesarea de finanțări europene prin programele de finanțare nerambursabilă.

În ceea ce privește proiectele de infrastructură:

- În perioada 2014 – 2020, au fost implementate proiecte de modernizare a rețelei de apă și de canalizare menajeră, proiecte aferente infrastructurii de transport public și proiecte de modernizare a infrastructurii de sănătate;
- Sunt în curs de implementare proiecte de infrastructură (apă, apă uzată) și proiecte de modernizare a infrastructurii de transport (reabilitate și modernizare străzi), dar și inițiative care vizează modernizarea administrației publice locale și investiții pentru cultură și sănătate;
- SC Apa Târnavei Mari S.A. a încheiat în 26.10.2017 cu AM POIM 2014 – 2020 din cadrul MDRAPFE, contractul de finanțare aferent Proiectului "*Srijin pentru pregătirea Aplicației de Finanțare și a Documentațiilor de Atribuire pentru Proiectul Regional de Dezvoltare a Infrastructurii de Apă și Apă Uzată din județul Sibiu, Regiunea Nord și Nord – Est în perioada 2014 – 2020*", astfel încât o mare parte din proiectele programate pentru perioada 2014 – 2020 vor fi implementate în următoarea perioadă de programare.

În contextul modernizării administrației publice locale, Primăria Municipiului Mediaș are în curs de implementare un proiect de elaborare a Strategiei Smart City a municipiului și implementarea unui sistem informatic integrat cu servicii digitale pentru medieșeni, inclusiv arhivarea electronică pentru aprox. 410 metri liniari de arhivă fizică.

7. Analiza SWOT

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> • Pol regional puternic de dezvoltare, pol județean secundar • Amplasarea geografică avantajoasă în centrul țării • Conectivitate directă la rețelele TEN-T • Mediu economic dezvoltat • Tradiție în domeniul industriei • UAT cu concentrare foarte mare de resurse turistice antropice, fără probleme deosebite ale infrastructurii turistice sau tehnice • Experianță în implementarea de proiecte cu finanțare nerambursabilă • Rata scăzută a șomajului • Parteneriate regionale și externe funcționale • Existența unui masterplan pentru extinderea și reabilitarea sistemelor de apă și apă uzată pentru zona din care face parte Mediașul 	<ul style="list-style-type: none"> • Lipsa forței de muncă locale • Populație în scădere, proces de îmbătrânire geografică • Suprafață scăzută de spații verzi / cap locuitor • Lipsa infrastructura de sprijin pentru dezvoltarea turismului – ex. parcări • Lipsa centrelor de tip școală după școală • Infrastructură de sănătate deficitară, serviciul de ambulanță este insuficient dezvoltat • Infrastructura de petrecere a timpului liber insuficient dezvoltată • Servicii publice insuficient dezvoltate • Surse de finanțare insuficiente • Pregătire insuficientă privind antreprenoriatul • Comunicare insuficientă între mediul academic și mediul socio-economic care afectează specializarea elevilor în domenii necesare sau inserția elevilor absolvenților pe piața muncii • Educație deficitară a cetățenilor în ceea ce privește aplicarea măsurilor de protecție a mediului • Nevoie insuficient tratată de asigurare a transportului public a salariaților între domiciliu și locul de muncă • Lipsă viaducte peste trecerile de la intrarea și ieșirea din oraș • Lipsă sistem de monitorizarea a traficului
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> • Programe de finanțare pentru infrastructură, în vederea dezvoltării rețelei TEN-T • Atragerea de investiții în domeniul transporturilor și logisticii • Valorificarea resurselor turistice antropice insuficient dezvoltare în prezent • Dezvoltarea industriei HORECA în contextul dezvoltării turismului în zonă • Strategie de dezvoltare a zonelor urbane marginalizate, în implementare 	<ul style="list-style-type: none"> • Migrarea populației tinere către orașe mai mari sau țările dezvoltate • Cerere scăzută pentru specializări educaționale unice în țară • Modernizarea serviciilor publice și a infrastructurii de afaceri în regiune ar putea conduce la scăderea gradului de atractivitate al investitorilor pentru Municipul Mediaș • Actuala criză economică • Mediu politic instabil • Legislație instabilă

<ul style="list-style-type: none"> • Preocupări la nivelul regiunii Centru de sprijinire a inițiativelor și proiectelor ce vizează aplicarea conceptului de economie circulară • Diversificarea sau dezvoltarea formelor de turism prezente pe plan local • Valorificarea superioară a unor nișe în turism (ex. sporturi extreme) • Promovarea obiceiurilor populare și valorificarea acestora pentru dezvoltarea turismului • Măsuri propuse în cadrul SDTR care vizează Municipiul Mediaș • Oportunități de finanțare prin POCU-POR pentru zonele urbane marginalizate • Implicarea ONG-urilor în probleme de mediu, organizarea de acțiuni de divertisment, activități din domeniul socio-cultural etc	<ul style="list-style-type: none"> • Întârzieri în implementarea proiectelor face dificilă implementarea cu succes a strategiei de dezvoltare durabile
--	---

8. Concluzii

Municipiul Mediaș reprezintă un pol regional puternic de dezvoltare, fiind pol secundar la nivelul județului Sibiu. Amplasarea geografică avantajoasă în centrul țării favorizează legătura cu multe puncte de interes regional, orașul având conectivitate directă la rețelele TEN-T.

Mediul economic este dezvoltat și se bazează, în principal, pe activitatea întreprinderilor mari, care generează 79% din cifra de afaceri și concentrează 66% din locurile de muncă, Mediașul având tradiție în domeniul industriei.

Activitățile care generează cea mai mare cifră de afaceri din municipiul Mediaș sunt industria extractivă, industria prelucrătoare, transport (în special transport prin conducte) sau comerț. Industria extractivă generează 54% din cifra de afaceri pe plan local și concentrează 26% din totalul locurilor de muncă, Mediașul fiind un centru important de exploatare a gazului metan. Forța de muncă este afectată de procesul de scădere al populației, dar și de tendința tinerilor de a părăsi orașul fie pentru efectuarea studiilor ca urmare a lipsei de atractivitate a orașului din punctul de vedere a opțiunilor de petrecere a timpului liber, în special în a doua parte a zilei.

Municipiul Mediaș este încadrat între UAT-urile din România cu concentrare foarte mare de resurse antropice, fără probleme deosebite în ceea ce privește infrastructura turistică (resurse materiale

care își datorează existența activității turistice și care sunt destinate exclusiv turiștilor) sau infrastructura tehnică (infrastructura edilitară a localității).

Turismul este un sector de activitate mai puțin vizibil din punctul de vedere al rezultatelor obținute, deși potențial de dezvoltare există, inclusiv pentru sectoarele adiacente (ex. industria alimentară), deoarece municipiul păstrează din atmosfera unui oraș medieval și promovează imaginea unui burg transilvănean de poveste.

Municipalitatea are experiență în implementarea unor proiecte de anvergură, în special în infrastructură tehnică; se remarcă faptul că proiectelor incluse în Strategia de Dezvoltare Durabilă Mediaș în Europa 2020 fiindu-le atribuit un responsabil (operatori regionali sau direcții de specialitate din cadrul Primăriei) pentru o monitorizare mai eficientă a implementării acestora.